

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان سنجش آموزش کشور

دفترچه شماره ۲

آزمونی سراسری

۱۳۹۵

راهنمای انتخاب
رشته‌های تحصیلی

گروه‌های آزمایشی:

هنر • زبان‌های خارجی

به داوطلبان توصیه می‌شود
مطالب این راهنما را به دقت بخوانند

www.sanjesh.org

- ۱- با توجه به ابلاغ قانون اصلاح قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۹۵/۲/۲۶ مجلس محترم شورای اسلامی، و براساس مصوبه ششمین جلسه شورای سنجش و پذیرش دانشجو مورخ ۹۵/۳/۲۳ میزان و نحوه تأثیر سوابق تحصیلی در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ به صورت زیر می‌باشد:
(الف) آن دسته از دبیلیمه‌های ریاضی و فیزیک، علوم تجربی، علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی که دبیلیم خود را از سال ۱۳۸۴ به بعد اخذ نموده‌اند و امتحانات یک یا چند درس آنها به صورت نهایی، سراسری و کشوری برگزار شده است، مشمول اعمال سوابق تحصیلی بوده و سوابق تحصیلی موجود دبیلیم (سال سوم آموزش متوسطه) به میزان حداکثر ۲۵ درصد به نسبت سوابق تحصیلی موجود داوطلب و به صورت تأثیر مثبت در نمره کل نهایی آنان لحاظ می‌شود.
(ب) داوطلبان دارای مدرک پیش‌دانشگاهی ریاضی و فیزیک، علوم تجربی، علوم انسانی، علوم و معارف اسلامی و هنر که مدرک دوره پیش‌دانشگاهی خود را از سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد اخذ کرده‌اند و امتحانات یک یا چند درس آنها به صورت نهایی، سراسری و کشوری برگزار شده است مشمول اعمال سوابق تحصیلی بوده و سوابق تحصیلی موجود دوره پیش‌دانشگاهی (صرفاً نمرات دروسی که به صورت نهایی، سراسری و کشوری برگزار شده است) به میزان حداکثر ۵ درصد به نسبت سوابق تحصیلی موجود داوطلب و به صورت تأثیر مثبت در نمره کل نهایی آنان لحاظ می‌شود.
تبصره: برای داوطلبان مشمول سوابق تحصیلی بندهای «الف و ب»، هر دو مورد اعمال خواهد شد.
- ۲- براساس ماده ۵ قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۹۲/۶/۱۰ مجلس محترم شورای اسلامی و مصوبه پنجمین جلسه شورای سنجش و پذیرش دانشجو مورخ ۹۵/۱/۲۹ و در راستای اجرای قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها، پذیرش برای حدود ۷۰٪ ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور بر اساس سوابق تحصیلی انجام می‌شود. لذا پذیرش در تعدادی از کدرشته محل‌های برخی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، دانشگاه پیام‌نور و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی، صرفاً براساس سوابق تحصیلی (معدل کتبی دبیلیم) صورت می‌پذیرد. پذیرش در کلیه کدرشته‌های تحصیلی فوق که صرفاً با اعمال سوابق تحصیلی صورت می‌گیرد، به روش متمرکز خواهد بود. براساس مصوبه دومین جلسه شورای سنجش و پذیرش دانشجو، نوع پذیرش «صرفاً براساس سوابق تحصیلی» در مدارک تحصیلی فارغ‌التحصیلی دانشجویانی که در این کدرشته‌ها پذیرفته می‌شوند، درج نخواهد شد.
- ۳- با توجه به مصوبه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۴ مجلس محترم شورای اسلامی، ظرفیت اختصاصی برای داوطلبان سهمیه ایثارگران ۲۵٪ از ظرفیت هر کدرشته محل و حدنصاب نمره این داوطلبان ۷۰٪ نمره گزینش آزاد برای تمامی رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌باشد.
- ۴- به اطلاع داوطلبان آزمون سراسری می‌رساند بر اساس اعلام رسمی وزارت آموزش و پرورش، وزارت مذکور برای تأمین بخشی از نیروی انسانی مورد نیاز آموزشی و پرورشی خود از طریق دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی از میان داوطلبان واجد شرایط آزمون سراسری دانشجوی متعدد خدمت خواهد پذیرفت. لذا در صورت وصول ظرفیت و رشته محل‌های پذیرش دانشجو و تأیید آنها توسط دفتر گسترش آموزش عالی وزارت علوم به سازمان سنجش آموزش کشور، مراتب نحوه انتخاب رشته متعاقباً از طریق اطلاعیه‌های این سازمان به اطلاع داوطلبان خواهد رسید.
- همچنین در صورت تأیید رشته‌های ویژه شاغلین رسمی و با پیمانی وزارت آموزش و پرورش توسط دفتر گسترش آموزش عالی وزارت علوم، نیز موضوع متعاقباً اطلاع رسانی خواهد شد.
- ۵- در انتخاب رشته آزمون سراسری سال ۱۳۹۵، محدودیتی برای انتخاب رشته‌های نیمه‌متمرکز، از نظر تعداد وجود ندارد و داوطلبان می‌توانند در صورت تمایل به تعداد دلخواه، کدرشته‌های نیمه‌متمرکز، که واجد شرایط و ضوابط آن باشند را انتخاب نمایند. بدیهی است با توجه به ضوابط و کسب حدنصاب نمره علمی لازم، هر داوطلب در هر گروه - دوره، حداکثر در ۲ (دو) رشته نیمه‌متمرکز با توجه به اولویت‌های انتخابی برای انجام آزمون عملی، مصاحبه و با معاینه معرفی خواهد شد. داوطلبان در چینش و درج کدرشته محل‌های متمرکز و نیمه‌متمرکز خود در فرم انتخاب رشته، نهایت دقت را بعمل آورند.
- ۶- به کلیه داوطلبان توصیه می‌شود قبل از انتخاب رشته، برای اطلاع از وضعیت خوابگاه‌ها، امکانات رفاهی و نحوه ارائه خدمات دانشجویی هر دانشگاه و با مؤسسه آموزش عالی، به بخش پیوسته‌ها مندرج در فصل چهارم این دفترچه راهنما و همچنین سایت‌های اینترنتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ذیربط، اطلاعیه‌های مندرج دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مندرج در رسانه‌های جمعی و سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به نشانی: www.msrt.ir مراجعه نموده و از نحوه ارائه این خدمات اطلاع حاصل نمایند.
- ۷- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مجری دوره‌های نوبت دوم (شبانه) که در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ اقدام به پذیرش دانشجو می‌نمایند، از ارائه خوابگاه، وام تحصیلی، سرویس ایاب و ذهاب و هرگونه تسهیلات رفاهی به دانشجویان پذیرفته شده در این دوره بطور جدّ معذور می‌باشند. بر این اساس به داوطلبان توصیه می‌گردد انتخاب رشته خود را بومی نموده و رشته / شهر محل سکونت خود را انتخاب نمایند.
- ۸- پذیرش دانشجو در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ در تمامی رشته محل‌های پردیس‌های خودگردان و ظرفیت مازاد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی (اعم از تابعه وزارت علوم و یا وزارت بهداشت)، بصورت متمرکز و بدون انجام مصاحبه خواهد بود.
- ۹- داوطلبان لازم است اطلاعات شماره پرونده، شماره سریال کارت اعتباری و رمز ورود و همچنین کدرهگیری خود را برای انجام امور بعدی آزمون (انتخاب رشته، مشاهده کارنامه نهایی، تکمیل ظرفیت و ...)، تا پایان بهمن ماه سال ۱۳۹۵ نزد خود نگهداری نمایند.

فهرست مطالب دفترچه راهنما

صفحه	عنوان	فصل
۱	مقدمه و نکات مهم	اول (توضیحات)
۲-۹	توضیحات و شرایط و ضوابط کلی پذیرش دانشجو	
۹-۱۱	کارنامه نتایج علمی (اولیه)	
۱۱-۱۲	گزینش دانشجو	دوم (توضیحات و جداول گروه آزمایشی هنر)
۱۲-۱۳	انتخاب رشته	
۱۴-۱۵	- توضیحات و جدول زیرگروه‌های گروه آزمایشی هنر	
۱۵-۱۸	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت دوره‌های روزانه، نوبت دوم و ...	
۱۸-۱۹	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت رشته‌های سهمیه مناطق محروم	
۱۹-۲۲	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی	سوم (توضیحات و جداول گروه آزمایشی زبان)
۲۲-۲۳	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت دانشگاه پیام نور	
۲۳	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت رشته‌های نیمه‌متمرکز (اعم از روزانه و نوبت دوم)	
۲۴	- توضیحات و جدول زیرگروه‌های گروه آزمایشی زبان‌های خارجی	
۲۵-۲۸	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت دوره‌های روزانه، نوبت دوم و ...	چهارم (پیوسته‌ها)
۲۸	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت رشته‌های سهمیه مناطق محروم	
۲۸-۳۰	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی	
۳۱-۳۴	کدرشته‌های تحصیلی و ظرفیت دانشگاه پیام نور	
۳۴	۱- جداول کارایی لازم اعضاء در رشته‌های مختلف تحصیلی. ۲- شرایط و ضوابط عمومی و اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی. - شرایط و ضوابط عمومی و اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. - شرایط و ضوابط عمومی و اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی.	
۳۵-۳۹	۳- جدول نام واحدها و مراکز دانشگاه‌های پیام‌نور و شهرستان‌های تحت پوشش هر مرکز یا واحد.	
۳۹-۴۴	۴- فرم پیش‌نویس انتخاب رشته آزمون سراسری سال ۱۳۹۵.	
۴۵-۵۲		
۵۳		

باسمه تعالی

مقدمه:

با سلام و آرزوی موفقیت برای شما متقاضیان در گزینش آزمون سراسری و با این امید که داوطلبانی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، انتخاب رشته آگاهانه و صحیح انجام دهند تا در آینده بتوانند در سنگرهای علم و ایمان، پاسدارانی شایسته برای حفاظت از حریم اسلام و تداوم بخش دستاوردهای انقلاب اسلامی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی باشند، نظر داوطلبان گرامی را به نکات مندرج در این دفترچه راهنما معطوف می‌دارد.

نکاتی چند در باره انتخاب رشته:

- داوطلبانی می‌توانند رشته‌های تحصیلی دوره‌های مختلف (اعم از متمرکز و نیمه‌متمرکز) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی را انتخاب نمایند که بر اساس کارنامه نتیجه اولیه، مجاز به انتخاب رشته در دوره مورد نظر شده باشند.
  - آن دسته از داوطلبانی که در دو گروه و یا سه گروه آزمایشی شرکت نموده و بر اساس کارنامه نتیجه اولیه در دو گروه و یا هر سه گروه آزمایشی مربوط مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، لازم است کلیه کدرشته‌های مورد علاقه خود را از هر یک از گروه‌های آزمایشی مربوط از طریق اینترنت منحصراً در یک فرم انتخاب رشته از اولویت ۱ تا ۱۵۰ وارد نمایند.
  - با توجه به اینکه گزینش داوطلبان در کدرشته‌های انتخابی بر اساس نمره کل اکتسابی در زیرگروه‌ها و یا معدل کتبی دیپلم (در رشته‌هایی که پذیرش آنها صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی است) و با رعایت سایر ضوابط و شرایط صورت می‌پذیرد، لذا اولویت کدرشته‌های انتخابی در فرم انتخاب رشته‌های تحصیلی صرفاً تقدم ترتیب علاقه داوطلب را به ادامه تحصیل در هر یک از رشته محل‌های انتخابی وی تعیین می‌کند و تأثیر دیگری در پذیرفته شدن وی ندارد.
- یادآوری مهم:** نظر به اینکه پذیرفته‌شدگان دوره‌های روزانه (اعم از رشته‌های تحصیلی متمرکز و یا نیمه‌متمرکز) آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ حتی با انصراف قطعی از تحصیل، حق ثبت نام و شرکت در آزمون سال ۱۳۹۶ را نخواهند داشت، بنا بر این به داوطلبان اکیداً توصیه می‌شود که در انتخاب رشته‌های دوره روزانه به این امر توجه داشته باشند.

جدول زمان بندی انتخاب رشته تا اعلام نتایج آزمون سراسری سال ۱۳۹۵

موضوع	تاریخ
اعلام اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت رشته‌های تحصیلی دارای شرایط خاص	پنجشنبه ۱۳۹۵/۵/۲۱
انتخاب رشته از طریق سایت اینترنتی سازمان	۲۳ لغایت ۲۸ مرداد/۱۳۹۵
اعلام اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت رشته‌های دانشگاه‌های شاهد، علوم قضایی و علوم پزشکی بقیه‌اله و ...	۵ تا ۸ شهریور/۱۳۹۵
اعلام نتایج نهایی آزمون	هفته آخر شهریور ماه ۱۳۹۵
استقرار کارنامه نهایی آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ بر روی سایت سازمان	هفته اول مهر ماه ۱۳۹۵
اعلام اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت رشته‌های نیمه‌متمرکز	هفته آخر مهر ماه ۱۳۹۵

توصیه‌های مهم:

- ۱- مطالب این دفترچه و دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ و همچنین راهنمای شرکت در آزمون که به همراه کارت ورود به جلسه از طریق سایت اینترنتی این سازمان به شما ارائه گردیده و اطلاعاتی مندرج در هفته‌نامه پیک سنجش و سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور را به طور دقیق مطالعه کنید و به ضوابط و شرایط توجه داشته باشید.
- ۲- قبل از مراجعه به سایت سازمان، فرم پیش‌نویس انتخاب رشته را تکمیل و عناوین رشته و دانشگاه‌هایی را که انتخاب کرده‌اید به صورت دقیق نوشته و از صحت آنها اطمینان یابید.
- ۳- کلیه مراحل انتخاب رشته را که با عنوان گام در برنامه انتخاب رشته تعریف شده را با دقت و به صورت کامل طی کنید و به تذکرات و خطاهایی که می‌دهد، توجه کرده و آنها را رفع نمایید.
- ۴- در صورتی که اطلاعات شما بصورت کامل دریافت شده باشد، سیستم یک رسید ۱۵ رقمی به عنوان رسید دریافت انتخاب رشته به شما ارائه می‌دهد. این رسید پس از انجام کامل مراحل و ارسال اطلاعات، در یک صفحه مجزا ارائه می‌شود و تا زمانی که این رسید به شما ارائه نشده، انتخاب رشته شما پایان نیافته است.
- ۵- پس از دریافت رسید از بخش مشاهده اطلاعات، حتماً از فهرست کدرشته‌های انتخابی خود در فرم انتخاب رشته اینترنتی که بالای آن رسید انتخاب رشته ۱۵ رقمی و شماره نسخه چاپی درج گردیده است، یک نسخه چاپی تهیه کرده و آن را تا زمان اعلام نتایج نهایی نزد خود نگهداری نمایید.
- ۶- در انتخاب رشته بر اساس وضعیت مجاز به انتخاب رشته بودن کارنامه اولیه خود اقدام کنید و انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که اجازه انتخاب رشته به شما داده نشده، خودداری نمایید. بدیهی است که انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که بر اساس کارنامه اولیه اجازه انتخاب رشته از آنها را ندارید، باطل است.
- ۷- به اطلاع داوطلبان آزمون سراسری می‌رساند بر اساس اعلام رسمی وزارت آموزش و پرورش، وزارت مذکور برای تأمین بخشی از نیروی انسانی مورد نیاز آموزشی و پرورشی خود از طریق دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی از میان داوطلبان واجد شرایط آزمون سراسری دانشجوی متعهد خدمت خواهد پذیرفت. لذا در صورت وصول ظرفیت و رشته محل‌های پذیرش دانشجو و تأیید آنها توسط دفتر گسترش آموزش عالی وزارت علوم به سازمان سنجش آموزش کشور، مراتب نحوه انتخاب رشته متعاقباً از طریق اطلاعیه‌های این سازمان به اطلاع داوطلبان خواهد رسید.
- همچنین در صورت تأیید رشته‌های ویژه شاغلین رسمی و یا پیمانی وزارت آموزش و پرورش توسط دفتر گسترش آموزش عالی وزارت علوم، نیز موضوع متعاقباً اطلاع رسانی خواهد شد.
- ۸- داوطلبانی که قبلاً علاقمندی خود را به گزینش در رشته‌های دانشگاه پیام نور و مؤسسات غیرانتفاعی اعلام نکرده‌اند، در صورت تمایل به شرکت در گزینش این رشته‌ها، لازم است قبل از انتخاب رشته اینترنتی، نسبت به پرداخت مبلغ ۹۲/۰۰۰ (نود و دو هزار) ریال منحصراً بصورت الکترونیکی، از طریق کارت‌های بانکی عضو شبکه شتاب اقدام نمایند.

فصل اول

توضیحات و شرایط و ضوابط کلی پذیرش دانشجو و نحوه انتخاب رشته

مطالعه مطالب این فصل برای داوطلبان همه گروه‌های آزمایشی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، الزامی است.

(۱) شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو:

(۱-۱) شرایط عمومی و اختصاصی:

- داوطلبان باید واجد شرایط عمومی و اختصاصی مندرج در دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ باشند.
- داوطلبان مرد از نظر مقررات وظیفه عمومی که در دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ درج شده، نباید منعی داشته باشند.
- کلیه برادرانی که حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۵/۶/۳۱ در دوره‌های کاردانی (فوق دیپلم) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و یا کاردانی پیوسته آموزش‌شده‌های فنی و حرفه‌ای فارغ‌التحصیل می‌شوند و رشته تحصیلی آنها، به تایید وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همچنین دانشگاه آزاد اسلامی، فاقد دوره کارشناسی ناپیوسته بوده و در مهلت شش ماهه بعد از اتمام تحصیل و قبل از اعزام به خدمت در آزمون سراسری سال جاری ثبت‌نام و شرکت نموده‌اند، در صورت پذیرفته‌شدن در رشته‌های تحصیلی گروه آزمایشی ذریبط در مقطع بالاتر از کاردانی و با احتساب تعدادی از واحدهای دوره کاردانی (فوق دیپلم) در دوره بالاتر به نحوی که حداکثر طول مدت تحصیل آنان از کاردانی به مقطع بالاتر ۲ سال کمتر از طول مدت تحصیل طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در همان دوره تحصیلی باشد، قبولی آنان از نظر نظام وظیفه بلامانع خواهد بود. در غیر این صورت قبولی آنان لغو گردیده و برابر ضوابط آزمون‌های سراسری حق شرکت در آزمون سال آینده را نیز ندارند.

(۲-۱) شرایط پذیرش دانشجو:

- داوطلبانی می‌توانند در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ پذیرش شوند که:
  - ۱-۲-۱ در آزمون مذکور شرکت کرده و بر اساس کارنامه اولیه مجاز به انتخاب رشته شده باشند.
- تبصره: در آن دسته از رشته‌های تحصیلی برخی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی (روزانه، شبانه، مجازی و نیمه‌حضوری)، دانشگاه پیام نور و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی که گزینش آنها صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی دوره متوسطه (معدل کتبی دیپلم) داوطلبان صورت می‌گیرد، حضور در جلسه آزمون و یا مجاز شدن به انتخاب رشته الزامی نمی‌باشد.
- ۲-۱-۲ واجد شرایط عمومی و اختصاصی آزمون سراسری بوده و از نظر مقررات وظیفه عمومی منعی نداشته باشند.
- ۲-۱-۳ دارا بودن یکی از مدارک تحصیلی معتبر به شرح زیر:
  - دیپلم کامل متوسطه برای داوطلبان نظام قدیم آموزش متوسطه.
  - مدرک پیش‌دانشگاهی برای داوطلبان نظام جدید آموزش متوسطه و یا اخذ آن حداکثر تا پایان شهریور ۱۳۹۵.
  - مدرک کاردانی (فوق دیپلم) برای داوطلبان دارای دیپلم فنی و حرفه‌ای یا کاردانش که فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی می‌باشند.
- تبصره: مدرک کاردانی دانش‌آموختگان دوره‌های کاردانی پیوسته، بدون شرط معدل، به جای مدرک پیش‌دانشگاهی ملاک عمل واقع می‌شود.
- در صورتی که داوطلبی یکی از شرایط فوق را نداشته باشد، حتی در صورت انتخاب رشته و قرار گرفتن در ردیف قبول شدگان نهایی این آزمون، قبولی وی «کان‌لم‌یکن» تلقی می‌شود و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از پذیرش او معذور خواهند بود. لذا به داوطلبانی که شرایط مورد نظر را ندارند و یا احتمال می‌دهند تا تاریخ مقرر مدارک فوق را کسب نمایند، حتی در صورتی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، تأکید می‌شود که به هیچ وجه فرم انتخاب رشته خود را تکمیل نکنند.

(۳-۱) شرایط و ضوابط پذیرش اتباع خارجی:

- کلیه اتباع غیرایرانی شرکت‌کننده در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵، باید علاوه بر دارا بودن شرایط عمومی و اختصاصی این آزمون (مندرج در دفترچه راهنمای شماره ۱)، باید بند مربوط را در تقاضانامه ثبت‌نام اینترنتی، علامتگذاری نموده باشند. بدیهی است چنانچه اتباع غیرایرانی که در ردیف پذیرفته‌شدگان نهایی این آزمون قرار گیرند، در زمان ثبت‌نام بند ۲۱ تقاضانامه را علامتگذاری ننموده باشند، پذیرش آنان لغو خواهد شد.
- ۱- فقط اتباع غیرایرانی مقیم جمهوری اسلامی ایران منوط به داشتن یکی از مدارک اقامتی یا شناسایی معتبر (مندرج در دفترچه راهنمای شماره ۱) در گزینش شرکت داده می‌شوند.
- ۲- اتباع غیرایرانی مجاز به انتخاب رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در مناطق ممنوعه تردد و اسکان اتباع خارجی نمی‌باشند. بدیهی است در صورت پذیرش و اعلام قبولی داوطلبان غیرایرانی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی واقع در مناطق ممنوعه، پذیرش آنان در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی آن مناطق، «کان‌لم‌یکن» تلقی می‌گردد. توضیح و فهرست مناطق ممنوعه تردد و اسکان برای این داوطلبان، در سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور درج شده است.
- ۳- پذیرش اتباع غیرایرانی در رشته‌هایی که منجر به ایجاد تعهداتی برای جمهوری اسلامی ایران شود (از جمله تعهدات استخدامی) و رشته‌های خاص و حساس اکیداً ممنوع می‌باشد. توضیح و فهرست این رشته‌ها، در سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور درج شده است.
- ۴- مطابق مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کلیه پذیرفته‌شدگان غیرایرانی آزمون سراسری در دوره‌های روزانه، ملزم به پرداخت شهریه تحصیلی حداکثر به میزان ۸۰٪ شهریه‌های دوره‌های نوبت دوم (شبانه) می‌باشند (در دانشگاه‌های علوم پزشکی، پرداخت شهریه تابع مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد).

(۴-۱) سهمیه‌ها:

بر اساس ضوابط و مصوبات مربوطه و نیز با عنایت به دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۹۵، داوطلبان با توجه به شرایط خود می‌توانستند متقاضی یکی از سهمیه‌های مندرج ذیل شوند. توضیحات مربوط به هر یک از سهمیه‌ها، در دفترچه فوق‌الذکر درج گردیده است.

(الف) سهمیه مناطق: شرکت کنندگان متقاضی سهمیه مناطق در آزمون سراسری سال جاری با توجه به ملاک‌های زیر جزو یکی از سهمیه‌های مناطق ۱، ۲ و ۳ محسوب گردیده و در کارنامه نتیجه اولیه آنان لحاظ گردیده است.

(۱) برای داوطلبان نظام قدیم آموزش متوسطه، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دبیرستان یا هنرستان.
(۲) برای داوطلبان نظام جدید آموزش متوسطه (اعم از ترمی واحدی و یا سالی واحدی)، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی دو سال آخر دبیرستان و دوره پیش‌دانشگاهی.

(۳) در صورتی که بخش محل اخذ مدرک تحصیلی داوطلبان سهمیه مناطق متفاوت باشد (حتی یک سال از سه سال)، سهمیه داوطلب براساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی منطقه مرفه‌تر و بالاتر تعیین و در نظر گرفته می‌شود.

(۴) فارغ‌التحصیلان دوره‌های کاردانی (فوق دیپلم) پیوسته، بر اساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره دبیرستان و یا هنرستان (سال اول، دوم و سوم دبیرستان و یا هنرستان)، جزو یکی از سهمیه‌های مناطق ۱، ۲ و ۳ محسوب می‌شوند.

(۵) داوطلبانی که دو سال آخر تحصیل خود را در خارج از کشور گذرانده‌اند (دوره پیش‌دانشگاهی و سال ماقبل آن)، جزو منطقه ۳ محسوب می‌شوند.

(۶) کلیه داوطلبان معلول (نابینا، ناشنوا، نیمه‌بینا، نیمه‌شنوا و معلولین جسمی حرکتی که بند معلولیت را در تقاضانامه ثبت‌نام علامتگذاری و مدارک مربوطه را نیز به سازمان ارسال نموده‌اند) جزو سهمیه منطقه ۳ محسوب می‌شوند.

(ب) سهمیه رزمندگان، ایثارگران و خانواده شهدا:

با توجه به تصویب قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران و قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در خصوص اصلاحیه ماده ۷۰ قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، گزینش داوطلبان واجد شرایط براساس این قانون صورت می‌گیرد.

۱- **ایثارگران:** همسر و فرزندان شهید، آزادگان و همسر و فرزندان آنان، جانبازان، همسر و فرزندان جانبازان با جانبازی ۲۵ درصد به بالا، جزو سهمیه ایثارگران محسوب و تابع ضوابط مربوط به سهمیه ایثارگران می‌باشند. ظرفیت اختصاصی برای این دسته از داوطلبان ۲۵٪ از ظرفیت هر کدرشته محل است و حدنصاب نمره این داوطلبان ۷۰٪ نمره گزینش آزاد برای تمامی رشته محل‌ها می‌باشد.

۲- **رزمندگان:** رزمندگان (با حداقل ۶ ماه حضور در جبهه) جزو سهمیه رزمندگان محسوب و تابع ضوابط مربوط به سهمیه رزمندگان می‌باشند. حدنصاب نمره برای این داوطلبان ۷۵٪ نمره گزینش آزاد در رشته محل مورد نظر می‌باشد.

۳- **خانواده شهدا:** پدر، مادر، خواهر و برادر شهید جزو سهمیه خانواده شهدا محسوب و تابع ضوابط مربوط به سهمیه خانواده شهدا می‌باشند.

(۴-۱-۱) توضیحات مهم:

- داوطلبان مشمول سهمیه رزمندگان سپاه پاسداران، وزارت جهاد کشاورزی و ستاد کل نیروهای مسلح از سال ۱۳۶۸ به بعد و داوطلبان مشمول سهمیه‌های رزمندگان و ایثارگران بنیاد شهید و امور ایثارگران از سال ۱۳۷۶ به بعد، فقط یک‌بار می‌توانند با استفاده از سهمیه مربوط در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه پذیرفته شوند، این داوطلبان مجاز به استفاده مجدد از سهمیه نمی‌باشند. لازم به توضیح است داوطلبانی که با استفاده از سهمیه رزمندگان و ایثارگران در دوره‌های نوبت دوم (شبانه)، پیام نور، غیرانتفاعی، نیمه‌حضور، مجازی، پردیس خودگردان و ظرفیت مازاد آزمون سراسری پذیرفته شوند، در صورت انصراف از قبولی اولیه، منحصراً یک بار دیگر مجاز به استفاده از سهمیه مذکور خواهند بود.

(۴-۱-۲) سایر سهمیه‌ها (تسهیلات):

(الف) سهمیه مناطق محروم: بر اساس مصوبه دوازدهمین جلسه کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی آزمون سراسری مورخ ۱۳۷۲/۱/۲۱، حداقل ۴۰ درصد از ظرفیت هر یک از کدرشته‌های ناحیه‌ای، قطبی و کشوری دوره روزانه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی واقع در استان‌های ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و هرمزگان به داوطلبان بومی استان‌های فوق تخصیص می‌یابد.

تبصره ۵: براساس مصوبه سال ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی، مبنی بر پذیرش ۳۰٪ دانشجوی بومی از محل اصلاح قانون عدالت آموزشی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در راستای تربیت و تأمین نیروی انسانی بومی مورد نیاز مناطق محروم کشور، مصوبه مربوط را برای رشته‌های مقطع دکتری عمومی شامل: پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی اجرا می‌نماید. با توجه به اهمیت شرایط و ضوابط پذیرش در این خصوص، داوطلبان ضرورت دارد به شرایط درج شده در فصل دوم این دفترچه راهنما توجه نمایند. با توجه به قانون مذکور، بدیهی است مصوبه مندرج در بخش «الف» شامل این رشته‌ها نخواهد بود.

(ب) سهمیه داوطلبان شهرستان‌های: اهر، ورزقان و هریس (استان آذربایجان شرقی): بنا بر مصوبه ۷۳۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۹۲/۱/۲۰، داوطلبان بومی کلیه بخش‌های شهرستان‌های اهر، ورزقان و هریس در استان آذربایجان شرقی، به شرط داشتن شرایط ذیل، می‌توانند کدرشته‌های اختصاصی این شهرستان‌ها را از بخش‌های مربوط در این دفترچه انتخاب نمایند. بدیهی است در صورت پذیرفته شدن در این کدرشته‌ها، داوطلبان می‌بایست گواهی مربوطه را در زمان ثبت‌نام به مؤسسه قبولی خود ارائه نمایند در غیر اینصورت قبولی آنها لغو می‌گردد. ۱- این سهمیه فقط به داوطلبان بومی کلیه بخش‌های تابعه شهرستان‌های اهر، ورزقان و هریس تعلق می‌گیرد و شامل سایر شهرها و بخش‌های استان آذربایجان شرقی نمی‌باشد. ۲- این سهمیه مشمول داوطلبانی می‌باشد که محل اقامت آنان یکی از شهرهای فوق باشد و یا محل اخذ مدرک تحصیلی سال دوم، یا سال سوم و یا پیش‌دانشگاهی آنها در یکی از شهرهای یاد شده باشد. تبصره: شهر اقامت در صورتی ملاک عمل قرار می‌گیرد که داوطلب در زمان وقوع زلزله در این شهرستان‌ها اقامت داشته و این موضوع مورد تأیید فرمانداری ذیربط قرار گیرد. بدیهی است در صورت پذیرفته شدن در این کدرشته‌ها داوطلب می‌بایست مدارک لازم را در زمان ثبت‌نام به مؤسسه محل قبولی ارائه دهد، در غیر اینصورت قبولی وی لغو خواهد شد. ۳- میزان تعهد پذیرفته شدگان با استفاده از این سهمیه، دو برابر مدت تحصیل محسوب می‌شود. ۴- هرگونه تغییر رشته یا انتقال برای پذیرفته شدگان با استفاده از این سهمیه ممنوع می‌باشد. ۵- تخصیص این سهمیه به مدت ۵ سال و حداکثر تا آزمون سراسری سال ۱۳۹۶ قابل اجرا خواهد بود.

(ج) سهمیه داوطلبان شهرستان‌های جنوب استان کرمان (جیرفت، عنبرآباد، کهنوج، رودبار، قلعه گنج و منوجان): بر اساس مصوبه شصتیمین جلسه کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی آزمون سراسری مورخ ۸۸/۲/۳، داوطلبان بومی شهرستان‌های مذکور که سه سال آخر تحصیلات دوره متوسطه آنان (سال دوم، سوم و پیش‌دانشگاهی) در این شهرستان‌ها یا یکی از بخش‌های تابعه بوده، می‌توانند کدرشته‌های اختصاصی این شهرستان‌ها را از بخش‌های مربوط در این دفترچه انتخاب نمایند. بدیهی است در صورت پذیرفته شدن در این کدرشته‌ها، داوطلبان می‌بایست گواهی مربوطه را در زمان ثبت‌نام به مؤسسه قبولی خود ارائه نمایند، در غیر اینصورت قبولی آنها لغو می‌گردد. ضمناً پذیرفته شدگان مشمول تسهیلات این طرح باید متعهد شوند که به مدت دو برابر مدت تحصیل در مناطق محروم استان خود خدمت نمایند.

(د) سهمیه داوطلبان شهرستان ابوموسی در استان هرمزگان: در راستای اجرای مصوبه ۶۲۵ مورخ ۸۷/۳/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی، مبنی بر اختصاص سهمیه برای داوطلبان شهرستان ابوموسی، ۴۰٪ از ظرفیت پذیرش رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌های استان هرمزگان، به این دسته از داوطلبان اختصاص دارد. البته کسب حدنصاب ۷۵٪ گزینش آزاد الزامی است. تبصره ۱- ملاک بومی جهت استفاده از این سهمیه، سکونت مستمر به مدت ۳ سال در شهرستان ابوموسی، می‌باشد. تبصره ۲- چنانچه داوطلبان واجد شرایط حدنصاب لازم را در رشته‌های دانشگاه‌های استان هرمزگان کسب ننمایند، بصورت ۱۰۰٪ در دانشگاه پیام نور ابوموسی جایابی و معرفی می‌شوند. بدیهی است در صورت پذیرفته شدن در این کدرشته‌ها داوطلب می‌بایست مدارک لازم را در زمان ثبت‌نام به «موسسه محل قبولی ارائه دهد، در غیراینصورت قبولی وی لغو خواهد شد.

(ه) سهمیه بهیاران: مطابق مصوبه شصت و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۰ برای سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵، ۵٪ ظرفیت هر یک از رشته‌محل‌های پرستاری دوره روزانه در کلیه استان‌های کشور (بر حسب میزان متقاضیان هر کدرشته محل) به بهیاران واجد شرایط اختصاص می‌یابد. سهمیه بهیاران در رشته پرستاری در منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی محل اشتغال متقاضیان معتبر می‌باشد، بدیهی است تعریف استان بومی، استان محل بومی بهیار بر اساس مندرجات کارنامه می‌باشد. لذا دارندگان دیپلم بهیاری مورد تایید وزارت آموزش و پرورش و یا بهیاران دارای دیپلم مورد تایید، که بندهای ۲۲ و ۲۵ تقاضانامه ثبت‌نامی را علامت‌گذاری و تکمیل نموده و به حرفه بهیاری اشتغال داشته در آزمون شرکت کرده‌اند، چنانچه مجاز به انتخاب رشته شده باشند، در صورت انتخاب رشته‌های پرستاری با نمره کل حاصل از نمرات دروس عمومی و تخصصی گروه آزمایشی علوم تجربی و احتساب نمره درس تخصصی بهیاری گزینش می‌شوند. ضمناً گزینش این داوطلبان برای سایر رشته‌ها، با نمره کل بدون احتساب دروس تخصصی بهیاری می‌باشد.

شرایط و ضوابط رشته پرستاری در دانشگاه‌های علوم پزشکی ویژه بهیاران شاغل با دیپلم بهیاری

– **شرایط عمومی:** (۱) دارا بودن شرایط عمومی شرکت در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵. (۲) برخورداری از سلامت کامل جسمی و روانی.

– **شرایط اختصاصی:** (۱) دارا بودن گواهینامه اشتغال به خدمت، اعم از دولتی و یا غیردولتی به تأیید دفتر پرستاری محل خدمت. (۲) دارا بودن حداقل سه سال سابقه خدمت اعم از دولتی و یا غیردولتی به عنوان بهیار در استان محل خدمت به تأیید دفتر پرستاری محل ارائه خدمت. (۳) دارا بودن دیپلم بهیاری نظام قدیم آموزش متوسطه و یا دیپلم بهیاری نظام جدید آموزش متوسطه به اضافه مدرک پیش‌دانشگاهی.

– **تذکرات:** (۱) استان بومی، استان محل خدمت (محل اشتغال) بهیار می‌باشد (متقاضیان حق انتخاب کدرشته محل‌های ایجاد شده در استان‌های همجوار را ندارند. در صورت عدم رعایت این ضابطه در صورت قبولی، قبولی داوطلب لغو خواهد شد). (۲) طول دوره تحصیلی و نظام آموزشی مطابق آیین‌نامه آموزشی مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی است. (۳) پذیرفته‌شدگان این آزمون مجاز به انتقال و جابجایی نمی‌باشند. (۴) برنامه آموزشی مطابق برنامه آموزشی مقطع کارشناسی پیوسته پرستاری مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی است. درس‌هایی که دانشجوی در دوره بهیاری گذرانده است در مقطع کارشناسی پیوسته، تطبیق واحد داده نمی‌شود و دانشجوی ملزم است کلیه دروس مقطع کارشناسی پیوسته پرستاری را بگذراند.

(و) سهمیه کارمندان: حدود ۱۰ درصد از ظرفیت رشته‌های نوبت دوم (شبانه) به کارمندان رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بومی استان مربوط اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱- حداکثر سن برای سهمیه کارکنان رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به این وزارت، ۳۵ سال تمام به هنگام ثبت‌نام خواهد بود.

تبصره ۲- اعطای مأموریت آموزشی به کارکنان پذیرفته شده در دوره نوبت دوم (شبانه) و پرداخت شهریه و یا پرداخت هرگونه کمک هزینه تحصیلی ممنوع است. تبصره ۳- مسئولیت رعایت شرط سنی و انتخاب رشته با توجه به ضوابط بومی به عهده شخص داوطلب بوده و در صورت پذیرفته شدن و به هنگام ثبت‌نام در دانشگاه باید مدارک مربوط را ارائه نمایند، در غیر اینصورت قبولی وی لغو می‌گردد.

۱-۵) تعهدات پذیرفته‌شدگان سهمیه‌های مختلف:

– پذیرفته‌شدگان دوره‌های روزانه که از سهمیه مناطق ۲ و ۳ (بر اساس ضوابط مربوط به تقسیم‌بندی سهمیه‌ها) علاوه بر تعهدات شرعی و اخلاقی که به عهده دارند به دلیل امتیازاتی که در پذیرش سهمیه‌ای از آن برخوردار شده‌اند، باید متعهد شوند که پس از گذراندن دوره تحصیلی در مقطع رشته‌ای که پذیرفته شده‌اند (برای برادران پس از انجام خدمت وظیفه عمومی) به مدت دو برابر زمان تحصیل در هر یک از نقاط ایران (به تشخیص سازمان‌های ذیربط)، نسبت به ایفای تعهد خود اقدام نمایند.

تبصره ۱: بر اساس تصمیمات متخذه در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۴ کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی آزمون سراسری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پس از اعلام نتایج، هر یک از پذیرفته‌شدگان دوره روزانه با سهمیه‌های ثبت‌نامی مناطق ۲ و ۳ یا ۴ که حداقل نمره سهمیه آزاد یا منطقه یک را دارا باشند، به میزان طول مدت دوره تحصیل باید تعهد خدمت بسپارند. پذیرفته‌شدگان کدرشته‌های خاص همانند کدرشته‌های مخصوص داوطلبان استان یا شهر خاص، بورسیه‌ها و یا دوره‌های مناطق محروم، تعهدات آنان بر اساس قراردادهای منعقد شده بین ارگان‌های مربوط صورت می‌پذیرد و مشمول موارد فوق نمی‌باشند.

تبصره ۲: مدت تعهد برای استفاده‌کنندگان از سهمیه‌های مناطق ۲ و ۳ در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه در هیچ مورد کمتر از ۵ سال نخواهد بود.

– استفاده‌کنندگان از سهمیه منطقه یک، خانواده شهدا، ایثارگران و رزمندگان در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه (بر اساس ضوابط مربوط به تقسیم‌بندی سهمیه‌ها) علاوه بر تعهدات شرعی و اخلاقی که به عهده دارند باید متعهد شوند که پس از گذراندن دوره تحصیل در مقطع رشته‌ای که پذیرفته شده‌اند (برای برادران پس از انجام خدمت وظیفه عمومی) به مدت یک برابر مدت زمان تحصیل خود، تعهد مربوط به استفاده از آموزش رایگان را در مناطقی که وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط تعیین می‌کنند، خدمت نمایند.

– استفاده‌کنندگان از سهمیه مناطق ۱، ۲، ۳، خانواده شهدا، رزمندگان و ایثارگران در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه، در صورتی که ظرف یک سال پس از پایان دوره تحصیل (بدون احتساب خدمت وظیفه عمومی برای برادران) از انجام خدمت به نحو فوق استنکاف نمایند، وزارت ذیربط مجاز و مختار است که علاوه بر استرداد دو برابر هزینه سرانه دانشجوی در طول مدت تحصیل، از تحویل مدارک تحصیلی تا انجام خدمت مذکور خودداری نماید.

– بورسیه‌های نهادها و وزارتخانه‌ها موظفند بر طبق قرارداد منعقد شده از طرف سازمان یا وزارت متبوع عمل نمایند. پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سایر دوره‌ها به غیر از دوره روزانه اعم از نوبت دوم (شبانه)، پیام نور، غیرانتفاعی، مجازی، نیمه حضوری، پردیس خودگردان و ظرفیت مازاد تعهد خدمت ندارند.

تذکر مهم: پذیرفته‌شدگان کلیه رشته‌های تحصیلی ذیربط در کلیه سهمیه‌های مختلف باید متعهد شوند که پس از فارغ‌التحصیل شدن در صورت نیاز سازمان‌ها و ادارات دولتی و ارگان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و به تشخیص مراجع ذیصلاح در صورت عدم نیاز سازمان‌ها و ارگان‌های مذکور، در بخش خصوصی به تشخیص و معرفی وزارت کار و امور اجتماعی خدمت نمایند.

۱-۶) گزینش بومی:

گزینش بومی بصورت بومی استانی، ناحیه‌ای، قطبی و گزینش به صورت کشوری (بدون بومی گزینی)، بر اساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح زیر در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ اعمال می‌گردد.

– برخی از اهداف بومی گزینی:

۱- کاهش مشکلات اقامتی و معیشتی دانشجویان و دانشگاه (نظیر مشکل کمبود خوابگاه، افت تحصیلی ناشی از دوری خانواده و مشکلات اقتصادی).

۲- کاهش مهاجرت‌های درون کشوری.

۳- گزینش بومی باعث خواهد شد تا داوطلبان هر ناحیه با امتیازات در نظر گرفته شده، بتوانند از امکان قبولی بیشتر در رشته‌های بومی بهره‌مند گردند.

- دسته‌بندی رشته‌های تحصیلی:

- دسته‌بندی رشته‌های تحصیلی: رشته‌های مختلف تحصیلی با توجه به ماهیت و گسترش در سطح کشور به ۴ دسته و به شرح جدول زیر، تقسیم‌بندی می‌شوند.

رشته‌های	توضیح
استانی	رشته‌های استانی به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر استان‌ها گسترش داشته یا از نظر کاربردی به متخصصان بومی نیاز دارند. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.
ناحیه‌ای	به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر استان‌ها وجود نداشته ولی در چند استان مجاور که به عنوان یک ناحیه بومی تلقی می‌شود (مطابق جدول صفحه بعد در رابطه با دسته‌بندی نواحی بومی) موجود است. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.
قطبی	به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر نواحی وجود نداشته ولی در چند ناحیه بومی مجاور که به عنوان قطب بومی تلقی می‌شود (مطابق جدول صفحه بعد در رابطه با دسته‌بندی قطب‌های بومی) موجود است. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.
کشوری	به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر قطب‌های بومی وجود نداشته و تنها در تعدادی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه می‌شود. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.

- تعیین استان بومی:

ملاک‌های تعیین استان بومی داوطلبان به شرح ذیل است:

(الف) در صورتی که محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره متوسطه (دیبرستان و یا هنرستان) برای داوطلبان نظام قدیم و محل اخذ مدرک پیش دانشگاهی و دو سال آخر دیبرستان برای داوطلبان نظام جدید در استان باشد، داوطلب بومی آن استان تلقی می‌شود.

(ب) در صورتی که محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر داوطلبی در یک استان نباشد، استان محل تولد داوطلب به عنوان استان بومی وی در نظر گرفته می‌شود.

(ج) داوطلبانی که سه سال آخر محل تحصیل را در خارج از کشور گذرانیده‌اند، استان محل تولد، استان بومی اینگونه داوطلبان تلقی خواهد شد.

(د) داوطلبانی که سه سال آخر محل تحصیل را خارج از کشور گذرانیده‌اند و همچنین استان تولد ایشان نیز خارج از کشور بوده است، استان بومی این قبیل داوطلبان تهران خواهد بود.

* دسته‌بندی قطب‌های بومی: از مجموع چند ناحیه، یک قطب بومی ایجاد می‌گردد. قطب‌های بومی به شرح جدول ذیل می‌باشد.

جدول دسته‌بندی قطب‌های بومی کشور

قطب‌های بومی	استان‌های تابعه
قطب یک (۱)	البرز، تهران، زنجان، سمنان، قزوین، قم، گلستان، گیلان، مازندران و مرکزی.
قطب دو (۲)	خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و کرمان.
قطب سه (۳)	آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، کرمانشاه و همدان.
قطب چهار (۴)	اصفهان، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، لرستان و یزد.
قطب پنج (۵)	بوشهر، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان.

* دسته‌بندی نواحی بومی کشور: از مجموع چند استان مجاور، یک ناحیه بومی ایجاد می‌گردد. نواحی بومی به شرح جدول ذیل می‌باشد.

جدول دسته‌بندی نواحی بومی کشور

نواحی بومی	استان‌های تابعه
ناحیه یک (۱)	البرز، تهران، زنجان، سمنان، قزوین، قم و مرکزی.
ناحیه دو (۲)	آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و اردبیل.
ناحیه سه (۳)	اصفهان، چهارمحال و بختیاری و یزد.
ناحیه چهار (۴)	سیستان و بلوچستان و کرمان.
ناحیه پنج (۵)	بوشهر، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان.
ناحیه شش (۶)	کردستان، کرمانشاه و همدان.
ناحیه هفت (۷)	ایلام، خوزستان و لرستان.
ناحیه هشت (۸)	خراسان رضوی، خراسان شمالی و خراسان جنوبی.
ناحیه نه (۹)	گلستان، گیلان و مازندران.

۱-۱-۶) گزینش بومی در دوره‌های مختلف:

هر کدرشته محل در آزمون سراسری دارای ظرفیتی است. توزیع ظرفیت در آزمون سراسری متأثر از سهمیه‌ها و گزینش بومی می‌باشد (به غیر از رشته‌هایی که به صورت خاص از داوطلبان برخی استان‌ها یا شهرستان‌ها پذیرش می‌نمایند). یعنی برای هر کدرشته محل ظرفیتی برای سهمیه‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود و داوطلبان واجد شرایط در آن پذیرش می‌شوند.

ظرفیت هر کدرشته محل پس از کسر ۲۵ درصدی سهمیه ایثارگران، با توجه به نوع گزینش رشته مطابق جدول (ب) به صورت ذیل در دوره‌های مختلف توزیع می‌شود:

- **رشته‌های کشوری:** در رشته‌هایی که نوع گزینش آنها کشوری است ظرفیت هر کدرشته محل به نسبت تعداد شرکت کنندگان هر یک از سهمیه‌های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا به تعداد کل شرکت کنندگان هر گروه آزمایشی تعیین می‌شود.

- **رشته‌های بومی:** در رشته محل‌هایی که نوع گزینش آنها بومی (قطبی، ناحیه‌ای، استانی) بوده، حدود ۲۰ درصد ظرفیت به داوطلبان آزاد و مابقی آن به نسبت تعداد شرکت کنندگان هر یک از سهمیه‌های مناطق یک، دو، سه و خانواده شهدا در بوم مربوطه (قطب، ناحیه، استان) به تعداد کل شرکت کنندگان آن بوم در هر گروه آزمایشی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱: براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در هر کدرشته محل مربوط به رشته‌های پرمقاصی دوره روزانه مطابق جدول (الف) ۴۰ درصد از ظرفیت باقی مانده، به داوطلبان آزاد اختصاص می‌یابد. ضمناً نیمی از ظرفیت خالی مانده سهمیه رزمندگان نیز به داوطلبان آزاد اختصاص داده می‌شود.

تبصره ۲: ظرفیت خالی مانده سهمیه ایثارگران به داوطلبان آزاد اختصاص می‌یابد.

جدول (الف) جدول رشته‌های پرمقاصی

عناوین رشته‌ها	گروه آزمایشی
مهندسی برق، مهندسی مکانیک، مهندسی کامپیوتر، مهندسی عمران، مهندسی معماری و مهندسی صنایع	علوم ریاضی و فنی
پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و دامپزشکی	علوم تجربی
حقوق، روانشناسی و حسابداری	علوم انسانی

نوع گزینش دوره‌های مختلف به شرح جدول ذیل می‌باشد.

جدول (ب) جدول نحوه گزینش رشته‌های تحصیلی دوره‌های مختلف

نام دوره	نوع گزینش
روزانه	استانی یا ناحیه‌ای یا قطبی یا کشوری است که در جدول رشته‌های تحصیلی هر یک از گروه‌های آزمایشی مشخص شده است
نوبت دوم (شبانه)	بومی استانی
غیردولتی و غیرانتفاعی	بومی ناحیه‌ای
نیمه حضوری	بومی استانی
مجازی	گزینش به صورت کشوری است و بومی گزینی انجام نمی‌شود.
پردیس خودگردان، مازاد و مشترک	گزینش به صورت کشوری است و بومی گزینی انجام نمی‌شود.
دانشگاه پیام نور	حدود ۷۰٪ از ظرفیت رشته‌های مراکز یا واحدهای آموزشی دانشگاه پیام نور در هر شهرستان به داوطلبان بومی آن شهرستان و حدود ۳۰٪ ظرفیت به داوطلبان بومی شهرستان‌های تحت پوشش مرکز یا واحدهای پذیرنده مطابق جدول نام مراکز و واحدهای دانشگاه پیام‌نور و شهرستان‌های تحت پوشش هر مرکز یا واحد (مندرج در فصل چهارم همین دفترچه راهنما) تخصیص می‌یابد.

توضیحات:

۱) در رشته‌هایی که گزینش آنها به صورت کشوری است، بومی گزینی صورت نمی‌گیرد. ۲) در گزینش داوطلبان متقاضی سهمیه ایثارگران، بومی گزینی انجام نمی‌شود. گزینش برخی از رشته‌های تحصیلی تعداد معدودی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به صورت خاص می‌باشد که در ستون توضیحات جدول مربوطه، به آن اشاره شده است. ۳) گزینش اغلب رشته‌های تحصیلی دارای شرایط خاص (بورسیه‌ها) به صورت کشوری است. ۴) گزینش اغلب رشته‌های تحصیلی نیمه‌متمرکز (روزانه) به صورت کشوری است.

تیسره: بدیهی است تمامی قوانین و مقررات مربوط به سهمیه‌بندی مناطق و ایثارگران، در تمامی کدرشته محل‌ها اعم از کشوری، قطبی، ناحیه‌ای و ... مطابق مقررات اعمال خواهد شد.

پذیرش دانشجوی در مناطق محروم: بر اساس مصوبه جلسه سی و سوم شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۶۶/۳/۱۴ و به منظور تأمین نیروی متخصص استان‌های: ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و هرمزگان در رشته‌های مورد نیاز برحسب نظر استانداری‌های این استان‌ها و به تعداد ۵۰۰ نفر از داوطلبان بومی استان‌های مذکور در دانشگاه‌ها پذیرش می‌شوند. بدیهی است که پذیرش در این رشته‌ها به صورت آزاد و از بین داوطلبان بومی هر یک از استان‌های مذکور انجام می‌شود.

تیسره: تغییر رشته پذیرفته‌شدگان این طرح ممنوع می‌باشد و انتقال محل تحصیل منوط به موافقت استانداری‌ها و در محدوده دانشگاه‌های واقع در قطب دانشگاهی می‌باشد.

۷-۱) توزیع ظرفیت در رشته‌ها و دوره‌های مختلف:

هر کدرشته محل در آزمون سراسری دارای ظرفیتی است. توزیع ظرفیت در آزمون سراسری متأثر از سهمیه‌ها و گزینش بومی می‌باشد (به غیر از رشته‌هایی که به صورت خاص از داوطلبان برخی استان‌ها پذیرش می‌نمایند). یعنی برای هر کدرشته محل ظرفیتی برای سهمیه‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود و داوطلبان واجد شرایط در آن پذیرش می‌شوند. در واقع سه عامل تعیین‌کننده در پذیرش داوطلبان عبارت است از: نمره کل اکتسابی در هر یک از زیر گروه‌ها و یا معدل کتبی دیپلم (در رشته‌هایی که صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی دانشجوی می‌پذیرند)، استان بومی و سهمیه داوطلب. همانگونه که عنوان گردید میزان پذیرش بومی در هر یک از دوره‌ها بر اساس جداول فوق متفاوت است، که لازم است داوطلبان در زمان انتخاب رشته به آن دقت نمایند.

۸-۱) ضوابط و شرایط کلی تحصیل در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی:

- دانشجوی موظف و مکلف است کلیه مقررات عمومی ورود به آموزش عالی و نیز مقررات و ضوابط خاص دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی محل تحصیل خود را رعایت نماید.

- پذیرفته‌شدگان نباید برای شروع و ادامه تحصیل از لحاظ موازین شرعی و قوانین و مقررات منعی داشته باشند.

- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تعهدی از لحاظ تأمین مسکن و خوابگاه و پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان ندارند، البته در این خصوص تلاش خود را مبذول خواهند داشت.

- صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جز در موارد تشخیص معاون دانشجویی مراکز آموزش عالی و تا سقف اعتبار هر مرکز، در قبال اعطای انواع تسهیلات به دانشجویان تعهدی ندارد.

- دانشجوی ملزم به رعایت برنامه‌های زمانی، مکانی (در محدوده تأسیسات متعلق به مؤسسه) و درسی برای تشکیل کلاس، آزمایشگاه، کارگاه، عملیات صحرایی، کارآموزی و این قبیل امور که در دانشگاه‌ها و مؤسسات تدوین شده می‌باشد.

- تحصیل در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور تمام وقت بوده، لذا کارمندان دولت در صورتی می‌توانند به تحصیل بپردازند که موافقتنامه رسمی و بدون قید و شرط وزارتخانه یا سازمان متبوع خود را مبنی بر شرکت در همه کلاس‌ها، آزمایشگاه‌ها، کارآموزی‌ها و فعالیت‌های دیگر دوران تحصیل عرضه کنند.

- عدم آگاهی دانشجوی از ضوابط و مقررات آموزشی، حقی برای وی ایجاد نخواهد کرد.

- پذیرفته‌شدگانی که در یک یا چند ماده از آزمون ورودی نمره کمتر از حدنصاب کسب کنند، موظفند پس از قبولی در دانشگاه، دروس پیش‌نیاز دانشگاهی را با نمره تعیین شده بگذرانند.

- هیچ دانشجویی مجاز نیست که همزمان در دو رشته و یا دو محل (اعم از مؤسسات دولتی و غیردولتی) تحصیل نماید، در صورت تخلف طبق آیین‌نامه انضباطی دانشجویان با وی رفتار خواهد شد.

- با توجه به محدودیت امکانات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و لزوم توزیع عادلانه فرصت‌های موجود بین تمامی متقاضیان، پذیرش آن دسته از داوطلبانی که قبلاً با استفاده از امکانات دولتی (آموزش رایگان) تحصیلات خود را در رشته‌ای به اتمام رسانیده‌اند، در همان دوره (روزانه) امکان‌پذیر نمی‌باشد. این قبیل داوطلبان در صورت تمایل می‌توانند برای دوره نوبت دوم (شبانه) در همان مقطع متقاضی شوند و یا در صورت قبولی در دوره روزانه می‌توانند، با پرداخت شهریه همانند دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه)، در رشته مربوط ادامه تحصیل نمایند.

- همچنین در خصوص رشته‌های گروه علوم پزشکی نیز با توجه به محدودیت امکانات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و لزوم توزیع عادلانه فرصت‌های موجود بین تمامی متقاضیان، شرکت مجدد آن دسته از داوطلبانی که قبلاً با استفاده از امکانات دولتی (آموزش رایگان) تحصیلات خود را در رشته‌ای به اتمام رسانیده‌اند، در آزمون سراسری پذیرش دانشجوی برای ورود مجدد به دانشگاه‌های دولتی و تحصیل در کلیه رشته‌هایی که پذیرش از مقطع دیپلم صورت می‌گیرد، امکان‌پذیر نمی‌باشد. این قبیل داوطلبان و متقاضیان در صورت تمایل می‌توانند صرفاً برای تحصیل در پردیس‌های خودگردان و ظرفیت مازاد در رشته‌های گروه پزشکی ثبت‌نام نمایند و در صورت قبولی در آزمون سراسری، با پرداخت شهریه ادامه تحصیل دهند. ضمناً مقررات مربوط به تعهدات و طرح نیروی انسانی برای رشته‌های مشمول مرتبط با گروه پزشکی به قوت خود باقی است.

- دانش‌آموختگان دوره‌های معادل کاردانی حائز شرایط «آیین‌نامه شرکت دارندگان مدارک معادل و غیررسمی در آزمون‌های ورودی مقاطع بالاتر» به شماره ۲/۷۷۶۲۳ مورخ ۹۲/۵/۲۸ مصوب هشتصد و چهل و پنجمین جلسه مورخ ۹۲/۴/۱۵ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که مدارک معادل آنان مورد تایید وزارت متبوع باشد، می‌توانند با همان مدرک معادل در آزمون سراسری برای ادامه تحصیل در مقطع بالاتر شرکت نمایند و در صورت پذیرفته‌شدن ادامه تحصیل دهند. در ضمن دارندگان مدرک معادل ضمن خدمت فرهنگیان مشمول مصوبه ۷۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۸/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی با داشتن شرایط آیین‌نامه مذکور، نیز می‌توانند از تسهیلات مربوط برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر استفاده نمایند.

- دانشجویان انصرافی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از این که در آزمون سراسری سال جاری پذیرفته شوند یا نشوند، حق بازگشت و ادامه تحصیل به رشته قبلی خود را ندارند.
- شرایط اختصاصی برخی از مؤسسات آموزش عالی، در جدول شرایط اختصاصی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در پیوست شماره ۲ فصل چهارم این دفترچه راهنما درج شده است.

۹-۱) شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو در رشته‌های تحصیلی مختلف دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی:

۹-۱-۱) شرایط و ضوابط کلی:

- کلیه داوطلبان به شرطی که در آزمون گروه یا گروه‌های آزمایشی مربوط شرکت کرده، با توجه به مندرجات کارنامه اولیه مجاز به انتخاب رشته در دوره یا دانشگاهها و مؤسسات ذیربط بوده و حائز شرایط و ضوابط عمومی و اختصاصی اعلام شده از سوی سازمان سنجش آموزش کشور باشند، می‌توانند رشته‌های تحصیلی دوره‌های مختلف را از گروه آزمایشی ذیربط استخراج و بر اساس توضیحات این دفترچه راهنما و از طریق اینترنت و به صورت صحیح در فرم انتخاب رشته وارد نمایند.
- نحوه انتخاب رشته‌های تحصیلی و همچنین مواد امتحانی و ضرایب دروس هر یک از رشته‌های تحصیلی (در هر یک از گروه‌های آزمایشی و در زیرگروه‌های مربوطه) در همه دوره‌ها یکسان است.
- طول مدت تحصیل در مقاطع مختلف برای همه دوره‌ها (به جز دوره‌های دانشگاه پیام نور، نیمه‌حضوری و مجازی) یکسان بوده و مطابق جدول زیر است:

مقطع تحصیلی	کارردانی		کارشناسی		کارشناسی ارشد پیوسته		دکترای حرفه‌ای	
	به طور معمول	حداکثر مجاز	به طور معمول	حداکثر مجاز	به طور معمول	حداکثر مجاز	به طور معمول	حداکثر مجاز
مدت (سال)	۲	۳	۴	۵	۵	۷	۷	۹/۵

- داوطلبان واجد شرایط، در صورت مجاز بودن، از نظر تعداد انتخاب کدرشته‌های تحصیلی هر یک از دوره‌ها تا سقف ۱۵۰ انتخاب، محدودیتی ندارند.
- دانشجویان دوره روزانه سنوات قبل (آزمون سراسری سال ۱۳۹۳ و ماقبل آن)، برای شرکت در آزمون می‌بایست ضمن داشتن شرایط و ضوابط مندرج در دفترچه راهنمای ثبت‌نام، حداکثر تا تاریخ ۹۴/۱۲/۱ از رشته‌ای که در آن مشغول تحصیل هستند انصراف می‌دادند. در غیر اینصورت حتی در صورت قبولی در این آزمون قبولی آنها باطل خواهد شد.
- دانشجویان دوره‌های نوبت دوم (شبانه)، نیمه‌حضوری، مجازی و پردیس خودگردان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین دانشگاه پیام نور و مؤسسات عالی غیرانتفاعی و غیردولتی که از معافیت تحصیلی استفاده نمی‌کنند، می‌توانند بدون انصراف از تحصیل در آزمون سراسری ثبت‌نام و شرکت نمایند. بدیهی است در صورت موفقیت و قبل از ثبت‌نام در رشته قبولی جدید، لازم است از رشته قبولی قبلی خود انصراف قطعی حاصل نمایند.
- پذیرفته‌شدن در دوره‌های نوبت دوم (شبانه)، نیمه‌حضوری، مجازی، پردیس خودگردان و ظرفیت مازاد دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین دانشگاه پیام نور و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و غیردولتی به عنوان یک نوبت قبولی از حداکثر دو نوبت قبولی مجاز در آزمون سراسری محسوب نمی‌شود.
- انتقال و تغییر رشته دانشجویان پذیرفته شده در هر یک از مؤسسات آموزشی به سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، بر اساس آیین‌نامه میهمانی و انتقال دانشجو انجام می‌پذیرد. لذا داوطلبان لازم است در زمان انتخاب رشته و دانشگاه دقت لازم را داشته باشند. ضمناً پذیرفته‌شدگان در صورت درخواست تغییر رشته یا انتقال و یا هر دو به صورت توأم، می‌بایست از طریق مؤسسه آموزشی یا دانشگاه محل قبولی خود و بر اساس آیین‌نامه آموزشی مربوط اقدام نمایند.

۹-۱-۲) رشته‌های تحصیلی دوره روزانه:

- منحصراً داوطلبانی که بر اساس کارنامه اولیه، مجاز به انتخاب رشته‌های دوره روزانه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی شده‌اند، می‌توانند اینگونه رشته‌ها را انتخاب کنند. داوطلبان واجد شرایط این بند محدودیتی از نظر تعداد (حداکثر ۱۵۰ انتخاب)، مقطع و درج اولویت کدرشته‌های مورد علاقه در فرم انتخاب رشته خود، ندارند.
- دانشجویانی که در دوره روزانه آزمون سراسری سال ۱۳۹۴ (اعم از رشته‌های متمرکز و یا نیمه‌متمرکز) پذیرفته شده‌اند، منحصراً برای شرکت در گزینش رشته‌های تحصیلی دوره‌های غیر روزانه (نوبت دوم (شبانه)، نیمه حضوری، پیام نور، غیرانتفاعی، پردیس خودگردان و مجازی) آزمون سراسری سال ۱۳۹۵، می‌بایست تا تاریخ ۹۴/۱۲/۱ نسبت به انصراف از تحصیل قطعی اقدام می‌نمودند.
- پذیرفته‌شدن در هر یک از رشته‌های تحصیلی دوره روزانه (اعم از متمرکز و یا نیمه‌متمرکز)، به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی در آزمون سراسری تلقی می‌گردد.
- داوطلبانی که با استفاده از سهمیه رزمندگان از سال ۱۳۶۸ به بعد و داوطلبانی که با استفاده از سهمیه شاهد از سال ۱۳۷۶ به بعد، یک بار در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه در آزمون سراسری پذیرفته شده یا می‌شوند، اعم از اینکه از رشته قبولی انصراف داده یا در رشته قبولی ثبت‌نام کرده یا نکرده باشند، مجاز به استفاده مجدد از سهمیه‌های مربوط نخواهند بود.

* مهم: برای اطلاع از وضعیت خوابگاهها و امکانات رفاهی دانشگاهها به سایت اینترنتی دانشگاه ذیربط مراجعه نمایید.

۹-۱-۳) توضیح در خصوص پذیرش دانشجوی متعهد خدمت در وزارت آموزش و پرورش از طریق دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی:

- به اطلاع داوطلبان آزمون سراسری می‌رساند بر اساس اعلام رسمی وزارت آموزش و پرورش، وزارت مذکور برای تأمین بخشی از نیروی انسانی مورد نیاز آموزشی و پرورشی خود از طریق دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی از میان داوطلبان واجد شرایط آزمون سراسری دانشجوی متعهد خدمت خواهد پذیرفت. لذا در صورت وصول ظرفیت و رشته محل‌های پذیرش دانشجو و تأیید آنها توسط دفتر گسترش آموزش عالی وزارت علوم به سازمان سنجش آموزش کشور، مراتب نحوه انتخاب رشته متعاقباً از طریق اطلاعیه‌های این سازمان به اطلاع داوطلبان خواهد رسید. همچنین در صورت پذیرش در رشته‌های ویژه شاغلین رسمی و یا پیمانی وزارت آموزش و پرورش نیز موضوع متعاقباً اطلاع رسانی خواهد شد.

۹-۱-۴) رشته‌های مختلف تحصیلی دوره نوبت دوم (شبانه):

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مجری دوره‌های نوبت دوم (شبانه) که در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ اقدام به پذیرش دانشجو می‌نمایند، از ارائه خوابگاه، وام تحصیلی، سرویس ایاب و ذهاب و تسهیلات رفاهی به دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه) بطور جدّ معذور می‌باشند. لذا به داوطلبان توصیه می‌شود انتخاب رشته خود را بومی نموده و رشته / شهر محل سکونت خود را انتخاب نمایند.

- دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه) تابع مقررات آموزشی دانشجویان دوره روزانه خواهند بود. مگر در مواردی که در آیین‌نامه طرح ایجاد دوره نوبت دوم (شبانه) مستثنی شده است. ضمناً برنامه‌های آموزشی دوره نوبت دوم (شبانه) عیناً همان برنامه‌های آموزشی دوره روزانه است.
- انتقال دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه) به دوره روزانه ممنوع می‌باشد.
- ساعات تشکیل کلاس‌های دوره نوبت دوم (شبانه) با نظر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی پذیرنده تعیین و اعلام می‌شود.
- تعیین سقف واحدهای درسی برای هر نیمسال تحصیلی با توجه به سایر ضوابط و مقررات در اختیار شورای آموزشی مؤسسه آموزش عالی ذیربط خواهد بود.
- از دانشجویان دوره‌های «نوبت دوم (شبانه)» دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد.

- بر اساس مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان شهریه دوره‌های نوبت دوم (شبانه)، بر اساس مصوبات هیأت امنای دانشگاه‌های مربوط تعیین و از پذیرفته شدگان دریافت خواهد شد. لذا آن دسته از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، که در دوره‌های «نوبت دوم (شبانه)» نسبت به پذیرش دانشجو اقدام می‌نمایند، موظفند جداول شهریه مصوب هیأت امنا را در پایگاه اینترنتی خود درج و به اطلاع داوطلبان برسانند.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.
- کارمندان در صورت نداشتن مرخصی استحقاقی در موارد لزوم باید مرخصی بدون حقوق دریافت نمایند.

۵-۱-۹) رشته‌های مختلف تحصیلی دوره‌های نیمه‌حضوری:

- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مجری دوره‌های نیمه‌حضوری به هیچ وجه امکان تأمین خوابگاه، وام تحصیلی و سایر امور رفاهی به دانشجویان را نخواهند داشت.
- مقررات آموزشی دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در زمینه آموزش‌های نیمه‌حضوری، همانند مقررات آموزشی دانشگاه پیام‌نور خواهد بود و تشکیل کلاس‌ها به صورت کلاس‌های رفع اشکال و حداکثر دو روز در هفته با نظر دانشگاه خواهد بود.
- به فارغ‌التحصیلان دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با رعایت ضوابط مربوط مدرک تحصیلی رسمی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ذکر کلمه «آموزش این دوره به طریق نیمه‌حضوری بوده است» اعطاء می‌شود.
- از دانشجویان دوره‌های «نیمه‌حضوری» دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد.
- بر اساس مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان شهریه دوره‌های نیمه‌حضوری، بر اساس مصوبات هیأت امنای دانشگاه‌های مربوط تعیین و از پذیرفته شدگان دریافت خواهد شد. لذا آن دسته از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، که در دوره‌های «نیمه‌حضوری» نسبت به پذیرش دانشجو اقدام می‌نمایند، موظفند جداول شهریه مصوب هیأت امنا را در پایگاه اینترنتی خود درج و به اطلاع داوطلبان برسانند.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.

۶-۱-۹) رشته‌های مختلف مراکز و واحدهای آموزشی دانشگاه پیام‌نور:

* شرایط تحصیل در دانشگاه پیام‌نور:

- علاوه بر شرایط و ضوابط مندرج در صفحه ۳۹ دفترچه شماره یک آزمون سراسری (شرایط و ضوابط دانشگاه پیام‌نور) شرایط و ضوابط ذیل نیز به اطلاع داوطلبان ذریبط می‌رسد.
- حداکثر طول مدت تحصیل مجاز در مقطع کارشناسی برای دانشجویانی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کنند ۶ سال و برای سایرین ۱۰ سال خواهد بود.
- پذیرش دانشجو در کلیه رشته‌های تحصیلی برای مقطع کارشناسی می‌باشد.
- حضور دانشجو در کلاس‌های دروس نظری دانشگاه پیام‌نور اختیاری بوده و امکان اشتغال دانشجو همزمان با تحصیل میسر می‌باشد.
- نظام ارزشیابی و امتحانات دانشگاه متمرکز بوده و اوراق امتحانی، عمدتاً توسط دستگاه‌های قرائت‌گر نوری، تصحیح و ارزشیابی می‌شود.
- پذیرفته شدن در این دانشگاه به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی در آزمون سراسری محسوب نمی‌شود.
- از دانشجویان «دانشگاه پیام‌نور»، بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد.
- بر اساس مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان شهریه دانشگاه پیام‌نور، بر اساس مصوبات هیأت امنای دانشگاه مربوط تعیین و از پذیرفته شدگان دریافت خواهد شد. لذا داوطلبان برای کسب اطلاع از میزان شهریه‌های این دانشگاه به پایگاه اینترنتی دانشگاه پیام‌نور مراجعه نمایند.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.

تذکرات خیلی مهم:

- در اغلب مراکز و واحدهای دانشگاه بیشتر دروس نظری به صورت کلاس نیمه حضوری برای مرور درس و رفع اشکال گروهی برگزار می‌شود.
- در شرایطی که امکان تشکیل جلسه‌های رفع اشکال گروهی یا کلاس‌های درس حضوری وجود نداشته باشد و یا تعداد پذیرفته شدگان در یک رشته تحصیلی به حد نصاب لازم تشکیل کلاس نرسد، دانشگاه واحدهای درسی را به صورت کاملاً غیرحضوری و یا خودخوان ارائه خواهد داد و یا در صورت ضرورت، محل تحصیل این دسته از دانشجویان را در یکی از مراکز و واحدهای همجوار که دارای رشته تحصیلی مورد نظر باشد، تعیین می‌نماید.
- دروس عملی در دانشگاه به صورت کلاس حضوری و در تعدادی از روزهای هفته برگزار می‌شود و اجرای برخی از درس‌های عملی (آزمایشگاهی، کارگاهی و سایر) در آزمایشگاه منطقه‌ای، استانی یا سایر آزمایشگاه‌ها در مراکز دیگر دانشگاه و بنا به تشخیص دانشگاه صورت خواهد گرفت. اجرای آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و دیگر درس‌های عملی ممکن است در چند هفته متوالی و به صورت استقرار دائم در محل تعیین شده انجام شود و دانشجو موظف است در محل تشکیل جلسات آزمایشگاه، کارگاه و آتلیه‌ای که دانشگاه تعیین می‌نماید، حضور یابد.

شیوه آموزش در دانشگاه پیام‌نور: آموزش در دانشگاه پیام‌نور مبتنی بر نظام آموزش از راه دور (نیمه حضوری، الکترونیکی و ...) است و دانشگاه با بهره‌گیری از فناوری‌های آموزشی و تجهیز کلاس‌های دروس نظری به تجهیزات نوین ویدئو پروژکتور و نمایشگر اسلاید، پاورپوینت و یا سیستم تلویزیون و DVD توانسته است کلاس‌های آموزشی خود را در قالب ساعات محدودتری نسبت به ساعات کلاس‌های درس سنتی سایر دانشگاه‌ها برنامه‌ریزی و ارائه نماید. البته طبق ضوابط آموزشی دانشگاه حضور دانشجویان در کلاس‌های درس اختیاری بوده و فقط شرکت در کلاس‌های عملی الزامی می‌باشد.

انتخاب محل تحصیل:

- داوطلبان باید با توجه به شهرستان محل سکونت یا اشتغال (برای کارکنان دولت) و با ارائه گواهی معتبر مورد تأیید دانشگاه در صورتی که دارای یکی از شرایط زیر باشند، نسبت به انتخاب رشته از مراکز یا واحدهای دانشگاه پیام‌نور اقدام و در فرم انتخاب رشته اینترنتی درج نمایند.
- محل اخذ مدرک تحصیلی سال آخر دوره متوسطه داوطلب در شهرستان یا بخش‌های زیر پوشش مرکز یا واحد دانشگاه طبق جدول مربوط در پیوست شماره ۴ فصل چهارم این دفترچه راهنما.
- دو سال آخر اقامت داوطلب به صورت پیوسته از تاریخ ۱۳۹۳/۷/۱ تا ۱۳۹۵/۶/۳۱ در شهرستان یا بخش‌های زیر پوشش مرکز یا واحد دانشگاه طبق جدول مربوط در پیوست شماره ۳ فصل چهارم این دفترچه راهنما.
- محل تولد و سال آخر اقامت داوطلب از تاریخ ۱۳۹۴/۷/۱ تا ۱۳۹۵/۶/۳۱ در شهرستان یا بخش‌های زیر پوشش مرکز یا واحد دانشگاه طبق جدول مربوط در پیوست شماره ۳ فصل چهارم این دفترچه راهنما.
- در صورت شاغل بودن بر اساس شهرستان محل خدمت (با توجه به حکم اشتغال) با توجه به جدول مربوط در پیوست شماره ۳ فصل چهارم این دفترچه راهنما، رشته و مرکز آموزشی محل تحصیل خود را انتخاب نماید.

تذکره ۱: در کلیه رشته محل‌های مربوط به گروه‌های آموزشی هنر و فنی و مهندسی محدوده جغرافیایی پذیرش دانشجو علاوه بر جدول شهرستان‌های زیر پوشش مراکز و واحدهای ذریبط به صورت بومی - استانی هم انجام می‌شود.

تذکره ۲: داوطلبان باید به «تذکره خیلی مهم» مندرج در صفحه ۳۹ دفترچه راهنمای شماره یک آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ توجه داشته باشند.

- کارمندان مراکز و واحدهای دانشگاه پیام‌نور با هر وضعیت استخدامی مجاز به انتخاب رشته از مرکز یا واحد محل اشتغال خود نمی‌باشند و در صورت تمایل می‌توانند سایر مراکز و واحدها را انتخاب نمایند. علاوه بر این در صورت دانشجو شدن، تقاضای انتقال و یا مهمان شدن به مرکز یا واحد محل اشتغال آنها قابل بررسی نمی‌باشد.

۷-۱-۹) مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی:

- نظام درسی مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی نظام واحدی است و بر اساس نظام آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود و به فارغ التحصیلان مدرک مربوط برابر ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اعطاء خواهد شد.
- مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی تعهدی نسبت به تأمین مسکن، خوابگاه و غذای دانشجویان ندارند.
- دانشجویان می‌توانند از وام تحصیلی مطابق با آیین‌نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در صورت تخصیص بودجه به مؤسسه از طرف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور استفاده نمایند.
- بر اساس مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان شهریه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، بر اساس مصوبات هیأت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات مربوط تعیین و از پذیرفته شدگان دریافت خواهد شد. لذا کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی که در آزمون سراسری نسبت به پذیرش دانشجو اقدام می‌نمایند، موظفند جدول شهریه مصوب هیأت امنای را در پایگاه اینترنتی خود درج نمایند.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.

۸-۱-۹) رشته‌های تحصیلی دوره‌های مجازی (الکترونیکی):

- آموزش مجازی یا آموزش الکترونیکی به طور کلی بهره‌گیری از سیستم‌های الکترونیکی مثل کامپیوتر، اینترنت، دیسک‌های چندرسانه‌ای، نشریه‌های الکترونیکی و خبرنامه‌های مجازی و نظایر این‌هاست که با هدف کاستن از رفت و آمدها و صرفه‌جویی در وقت و هزینه و در ضمن یادگیری بهتر و آسان‌تر صورت می‌گیرد.
- برگزاری کلاس‌های الکترونیکی به‌طور غیر همزمان انجام می‌شود به این معنا که دانشجویان می‌توانند به راحتی با استادان خود ارتباط برقرار کرده و در کلاس درس شرکت کنند، بدون اینکه این کار را همزمان با استادان و یا سایر دانشجویان انجام دهند. البته سیستم‌های آموزش الکترونیکی در شرایط خاصی ایجاب می‌کنند که استادان و دانشجویان همزمان وارد سیستم اینترنت شوند. این حالت بیشتر در مواقعی که کلاس حالت تکنیکی داشته، مثلاً واحدهای آزمایشگاهی و یا در صورتی که تجربه کردن فرایندها و گرفتن بازتاب و نتیجه فوری ضرورت دارند، انجام می‌شود.
- در دوره‌های مجازی دروس و برنامه‌های آموزشی از طریق اینترنت به دانشجو ارائه می‌شود و دانشجو با استفاده از تکنولوژی اینترنت، نیازی به حضور در کلاس‌های درس سنتی ندارد. در واقع دانشگاه مجازی نوعی از آموزش از راه دور است که در آن تکنولوژی وب و اینترنت برای آموزش و ارزشیابی دانشجو به کار می‌رود.
- برای این آموزش محدودیت مکانی و یا زمانی وجود ندارد. امتحانات یک نیمسال شامل میان ترم و پایان ترم می‌باشد که به صورت کتبی برگزار می‌گردد.
- در کلاس آموزش مجازی حضور و غیاب اینترنتی انجام می‌شود و دانشجو تابع تمامی قوانین و آیین‌نامه‌های آموزشی مانند دانشجویان می‌باشد.
- دانشجویان بعد از فارغ‌التحصیلی مدرک رسمی خود را که مورد تأیید وزارت علوم و مراکز استخدامی می‌باشد از دانشگاه دریافت می‌کنند. مدارک این دانشگاه‌ها در سطح جهانی نیز مورد قبول است و دانشجو می‌تواند در مقاطع بالای دانشگاه‌ها بدون محدودیت شرکت نماید. داوطلبانی که در این دوره‌ها پذیرفته می‌شوند حداقل باید دارای یک دستگاه کامپیوتر بوده و امکان دسترسی به اینترنت پرسرعت را داشته باشند.
- از دانشجویان دوره‌های «مجازی» در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد.
- بر اساس مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان شهریه دوره‌های مجازی، بر اساس مصوبات هیأت امنای دانشگاه‌های مربوط تعیین و از پذیرفته شدگان دریافت خواهد شد. لذا آن دسته از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، که در دوره‌های «مجازی» نسبت به پذیرش دانشجو اقدام می‌نمایند، موظفند جدول شهریه مصوب هیأت امنای را در پایگاه اینترنتی خود درج و به اطلاع داوطلبان برسانند.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.

۹-۱-۹) رشته‌های تحصیلی دوره‌های پردیسی خودگردان:

- به منظور گسترش آموزش عالی کشور و فراهم نمودن شرایط لازم برای تحصیل در داخل کشور به جای خارج از کشور، برخی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی داخل با توجه به ضوابط مربوط مبادرت به پذیرش دانشجو می‌نمایند. پذیرش دانشجو در این دوره‌ها به روش متمرکز صورت خواهد گرفت.
- از دانشجویان دوره‌های «پردیسی خودگردان» دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد.
- بر اساس مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان شهریه دوره‌های پردیسی خودگردان، بر اساس مصوبات هیأت امنای دانشگاه‌های مربوط تعیین و از پذیرفته شدگان دریافت خواهد شد. لذا آن دسته از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، که در دوره‌های «پردیسی خودگردان» نسبت به پذیرش دانشجو اقدام می‌نمایند، موظفند جدول شهریه مصوب هیأت امنای را در پایگاه اینترنتی خود درج و به اطلاع داوطلبان برسانند.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.

۲) کارنامه نتایج علمی (اولیه):

- هر یک از داوطلبان حاضر در جلسه آزمون سراسری سال ۱۳۹۵، می‌توانند با مراجعه به سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور به آدرس: www.sanjesh.org وارد شدن به بخش مشاهده کارنامه نتایج علمی (اولیه) به یکی از سه روش زیر کارنامه خود را ملاحظه نمایند:
- ✓ الف) با وارد کردن اطلاعات آزمونی و مشخصات فردی، شامل: شماره داوطلبی، شماره شناسنامه و سال تولد.
- ✓ ب) با وارد کردن مشخصات سریال اعتباری ثبت‌نام و مشخصات فردی شامل: شماره پرونده، کد رهگیری و شماره شناسنامه.
- ✓ ج) با وارد کردن مشخصات ثبت‌نامی و مشخصات فردی، شامل: شماره پرونده، سریال ثبت‌نام و شماره شناسنامه.

۱-۲) توضیحات کلی:

- کارنامه نتایج علمی از دو بخش عمده تشکیل شده است:
- 📄 مشخصات شناسنامه‌ای و تحصیلی داوطلب که حاوی قسمت‌های زیر است:
- شماره پرونده، نام خانوادگی و نام، جنس، شماره شناسنامه، سال تولد، دین، زبان خارجی، سهمیه، وضعیت معلولیت، معدل کتبی دیپلم، عنوان دیپلم، عنوان مدرک پیش‌دانشگاهی، کد دیپلم، سال اخذ دیپلم، سال اخذ مدرک پیش‌دانشگاهی، کد دانش‌آموزی دیپلم، کد دانش‌آموزی پیش‌دانشگاهی، کد منطقه اخذ دیپلم، محل اخذ مدرک پیش‌دانشگاهی، محل اخذ دیپلم، محل اخذ سال ما قبل دیپلم، محل تولد، استان بومی، ناحیه بومی و قطب بومی (نحوه تعیین سهمیه و استان بومی داوطلب به ترتیب در صفحات ۳ و ۶ این دفترچه درج شده است).
- 📄 مشخصات آزمونی داوطلب در هر یک از گروه‌های آزمایشی که شرکت کرده‌است، شامل:
- شماره داوطلبی، نمرات خام (به درصد) در هر یک از دروس عمومی و اختصاصی، درصد تأثیر سوابق تحصیلی، نمره کل در هر یک از زیرگروه‌ها، رتبه در سهمیه در هر یک از زیرگروه‌ها، رتبه کشوری در هر یک از زیرگروه‌ها، نمره کل برای رشته‌های پرستاری ویژه بهیاران، ماکزیمم نمره کل زیرگروه‌ها، رتبه کل در سهمیه، آخرین رتبه مجاز در سهمیه (دوره‌های روزانه و نوبت دوم (شبانه))، رتبه کشوری، وضعیت داوطلب در خصوص مجاز به انتخاب رشته بودن (در دوره‌های روزانه و نوبت دوم (شبانه))، نیمه‌حضور و مجازی و پردیسی خودگردان، پیام‌نور و غیرانتفاعی و رشته‌های با نوع پذیرش صرفاً براساس سوابق تحصیلی، ویژه فرهنگیان (شاغلین رسمی و یا پیمانی وزارت آموزش و پرورش) و بهیاران، مشمول بودن و یا مشمول نبودن اعمال سوابق تحصیلی، میزان تأثیر سوابق تحصیلی دیپلم و پیش‌دانشگاهی، وضعیت تأثیر مثبت سوابق تحصیلی در هر زیرگروه و وضعیت اطلاعات داوطلب و علاقه‌مندی‌هایی که (در خصوص مراکز پیام‌نور، غیرانتفاعی، بهیار و کارمندی)، اعلام نموده است.

۲-۲) نمرات خام و نمره کل زیر گروهها:

نمره خام در هر درس: با توجه به ضوابط آزمون سراسری برای محاسبه نمره خام در هر درس، به هر پاسخ صحیح ۳ امتیاز تعلق می‌گیرد و به ازای هر پاسخ غلط یک امتیاز کسر می‌شود. لذا نمره خام در هر درس (اعم از عمومی و اختصاصی) به درصد از رابطه روبرو به دست می‌آید:

$$\text{نمره خام داوطلب در هر درس به درصد} = \frac{(\text{تعداد پاسخ‌های غلط}) - (\text{تعداد پاسخ‌های صحیح} \times 3)}{\text{تعداد کل سؤالات آن درس} \times 3} \times 100$$

با توجه به ناهمگونی و ناهمترازی نمرات دروس مختلف امتحانی در یک گروه آزمایشی که ناشی از نابرابری سطح دشواری دروس مختلف عمومی و اختصاصی است، نمرات خام تراز می‌شود. برای تعیین نمره تراز، لازم است تمامی نمرات خام کلیه داوطلبان در هر گروه آزمایشی و هر درس در دسترس باشد؛ بنابراین، یافتن نمره تراز دروس (اعم از عمومی و اختصاصی) توسط داوطلب امکان‌پذیر نیست.

نمره کل در زیر گروه: نمره کل هر داوطلب در هر زیر گروه، میانگین وزنی نمرات تراز دروس عمومی و دروس اختصاصی وی با توجه به ضریب هر درس در آن زیر گروه می‌باشد. متذکر می‌شود که ضریب دروس تخصصی ۳ برابر می‌شود.

نمره کل سابقه تحصیلی: با توجه به ابلاغ قانون اصلاح قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۶ مجلس محترم شورای اسلامی و براساس مصوبه ششمین جلسه شورای سنجش و پذیرش دانشجو مورخ ۹۵/۳/۲۳ میزان و نحوه تأثیر سوابق تحصیلی در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ به صورت زیر می‌باشد:

الف) نمره کل سابقه تحصیلی دیپلم:

نمره کل سابقه تحصیلی صرفاً برای داوطلبانی محاسبه خواهد شد که مشمول اعمال سابقه تحصیلی هستند. آن دسته از دیپلمه‌های ریاضی و فیزیک، علوم تجربی، علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی که دیپلم خود را از سال ۱۳۸۴ به بعد اخذ نموده‌اند و امتحانات یک یا چند درس آنها به صورت نهایی، سراسری و کشوری برگزار شده است، مشمول اعمال سوابق تحصیلی بوده و سوابق تحصیلی موجود دیپلم (سال سوم آموزش متوسطه) به میزان حداکثر ۲۵ درصد به نسبت سوابق تحصیلی موجود داوطلب و به صورت تأثیر مثبت در نمره کل نهایی آنان لحاظ می‌شود.

ب) نمره کل سابقه تحصیلی پیش دانشگاهی:

داوطلبان دارای مدرک پیش دانشگاهی ریاضی و فیزیک، علوم تجربی، علوم انسانی، علوم و معارف اسلامی و هنر که مدرک دوره پیش دانشگاهی خود را از سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ به بعد اخذ کرده‌اند و امتحانات یک یا چند درس آنها به صورت نهایی، سراسری و کشوری برگزار شده است، مشمول اعمال سوابق تحصیلی بوده و سوابق تحصیلی موجود دوره پیش دانشگاهی (صرفاً نمرات دروسی که به صورت نهایی، سراسری و کشوری برگزار شده است) به میزان حداکثر ۵ درصد به نسبت سوابق تحصیلی موجود داوطلب و به صورت تأثیر مثبت در نمره کل نهایی آنان لحاظ می‌شود. توجه: برای داوطلبان مشمول سوابق تحصیلی بندهای «الف و ب»، هر دو مورد اعمال می‌شود.

(۱)
$$\text{مجموع (نمرات تراز دروس اختصاصی آزمون} \times \text{ضریب مربوطه)} \times 3 + \text{مجموع (نمرات تراز دروس عمومی آزمون} \times \text{ضریب مربوطه)} = \frac{\text{نمره کل آزمون در زیر گروه الف}}{\text{مجموع ضرایب دروس اختصاصی آزمون} \times 3 + \text{مجموع ضرایب دروس عمومی آزمون}}$$

(۲)
$$\text{مجموع (نمرات تراز دروس اختصاصی مؤثر دیپلم} \times \text{ضریب مربوطه)} \times 3 + \text{مجموع (نمرات تراز دروس عمومی مؤثر دیپلم} \times \text{ضریب مربوطه)} = \frac{\text{نمره کل سابقه تحصیلی دیپلم در زیر گروه الف}}{\text{مجموع ضرایب دروس اختصاصی مؤثر دیپلم} \times 3 + \text{مجموع ضرایب دروس عمومی مؤثر دیپلم}}$$

(۳)
$$\text{مجموع (نمرات تراز دروس اختصاصی مؤثر پیش دانشگاهی} \times \text{ضریب مربوطه)} \times 3 + \text{مجموع (نمرات تراز دروس عمومی مؤثر پیش دانشگاهی} \times \text{ضریب مربوطه)} = \frac{\text{نمره کل سابقه تحصیلی پیش دانشگاهی در زیر گروه الف}}{\text{مجموع ضرایب دروس اختصاصی مؤثر پیش دانشگاهی} \times 3 + \text{مجموع ضرایب دروس عمومی مؤثر پیش دانشگاهی}}$$

(۴)
$$\text{نمره کل سابقه تحصیلی دیپلم در زیر گروه الف (X)} + \text{نمره کل آزمون در زیر گروه الف (1-X)} = \text{نمره کل حاصل از آزمون و سابقه تحصیلی دیپلم در زیر گروه الف}$$

(۵)
$$\text{نمره کل سابقه تحصیلی پیش دانشگاهی در زیر گروه الف (Y)} + \text{نمره کل آزمون در زیر گروه الف (1-Y)} = \text{نمره کل حاصل از آزمون و سابقه تحصیلی پیش دانشگاهی در زیر گروه الف}$$

(۶)
$$\text{نمره کل سابقه تحصیلی دیپلم در زیر گروه الف (X)} + \text{نمره کل سابقه تحصیلی پیش دانشگاهی در زیر گروه الف (Y)} = \text{نمره کل حاصل از آزمون و سوابق تحصیلی دیپلم و پیش دانشگاهی در زیر گروه الف (1-X-Y)}$$

در روابط فوق مقدار X و Y به ترتیب، میزان درصد تأثیر سوابق تحصیلی دیپلم و پیش دانشگاهی در نمره کل داوطلبان است که در جداول ۱ و ۲ ارائه شده است. با توجه به تأثیر مثبت سوابق تحصیلی، ماکزیمم مقدار روابط ۱، ۴، ۵ و ۶ به عنوان نمره کل نهایی در هر زیر گروه (که ملاک گزینش داوطلبان می‌باشد) در نظر گرفته می‌شود.

همانگونه که ذکر شد میزان تأثیر نمرات دروس دیپلم با تأثیر مثبت و حداکثر ۲۵٪ است (بطوری که اگر نوع دیپلم داوطلب با گروه آزمایشی وی یکسان باشد، میزان تأثیر دروس مؤثر ۲۵٪ خواهد بود. اما اگر نوع دیپلم داوطلب با گروه آزمایشی وی متفاوت باشد، میزان تأثیر دروس مؤثر وی بر اساس دروس مؤثر موجود محاسبه شده و در رابطه محاسبه نمره کل به جای ۲۵٪ جایگزین می‌شود).

جدول شماره ۱- میزان درصد تأثیر سوابق تحصیلی دیپلم در نمره کل داوطلبان به تفکیک گروه آزمایشی و نوع دیپلم

گروه آزمایشی	علوم ریاضی و فنی			علوم تجربی			علوم انسانی			هنر			زبان‌های خارجی			
	زیر گروه			زیر گروه			زیر گروه			زیر گروه			زیر گروه			
نوع دیپلم	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۴
ریاضی فیزیک	۲۵	۲۵	۲۵	۱۶	۱۷/۹۲	۱۸/۱۸	۱۹/۵۱	۲۰/۲۱	۲۱/۱۶	۲۲/۱۷	۲۳/۱۸	۲۴/۱۹	۲۵/۲۰	۲۶/۲۱	۲۷/۲۲	۲۸/۲۳
علوم تجربی	۱۷/۱۱	۱۷/۶۸	۱۸/۵۷	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
علوم انسانی	۷/۲۴	۶/۷۱	۷/۸۶	۶/۲۵	۵/۱۹	۵/۵	۶/۷۱	۵/۸۵	۵/۵	۶/۷۱	۵/۸۵	۵/۵	۶/۷۱	۵/۸۵	۵/۵	۶/۷۱
علوم و معارف اسلامی	۷/۲۴	۶/۷۱	۷/۸۶	۶/۲۵	۵/۱۹	۵/۵	۶/۷۱	۵/۸۵	۵/۵	۶/۷۱	۵/۸۵	۵/۵	۶/۷۱	۵/۸۵	۵/۵	۶/۷۱

* توجه: برای داوطلبان مشمولی که نمرات دروس امتحانی آنها به طور کامل موجود نیست، یا سال اخذ آنها به غیر از سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ می‌باشد، ضرایب این دروس از درصد سوابق تحصیلی کسر خواهد شد.

همانگونه که ذکر شد، میزان تأثیر نمرات دروس پیش‌دانشگاهی با تأثیر مثبت و حداکثر ۵ درصد است؛ به طوری که اگر رشته پیش‌دانشگاهی داوطلب با گروه آزمایشی وی یکسان باشد و نمرات تمامی دروس پیش‌دانشگاهی از سال ۱۳۹۱ به بعد اخذ شده باشد، میزان تأثیر دروس مؤثر ۵ درصد خواهد بود؛ اما اگر رشته پیش‌دانشگاهی داوطلب با گروه آزمایشی وی متفاوت باشد، میزان تأثیر دروس مؤثر وی براساس دروس مؤثر موجود محاسبه شده و در رابطه محاسبه نمره کل به جای ۵ درصد جایگزین می‌شود. برای داوطلبان مشمول که نمرات دروس سوابق تحصیلی آنها به طور کامل موجود نیست یا سال اخذ آنها قبل از سال ۱۳۹۱ است، ضرایب این دروس از درصد سوابق تحصیلی کسر خواهد شد. درصد تأثیر سوابق تحصیلی به تفکیک نوع پیش‌دانشگاهی و گروه‌های آزمایشی مختلف براساس جدول شماره (۲) خواهد بود.

جدول شماره ۲- میزان تأثیر درصد سوابق تحصیلی پیش‌دانشگاهی در نمره کل داوطلبان به تفکیک گروه آزمایشی و نوع پیش‌دانشگاهی

گروه آزمایشی	علوم ریاضی و فنی									علوم تجربی									علوم انسانی									هنر								
	زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه			زیرگروه								
	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳	۱	۲	۳									
ریاضی فیزیک	۵	۵	۵	۳/۰۶	۳/۲۴	۳/۹۳	۱/۷۶	۳/۳۹	۳/۳۹	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲	۳/۲									
علوم تجربی	۲/۸۶	۲/۸۶	۲/۸۶	۲/۹۵	۲/۸۶	۲/۸۶	۱/۱۳	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹									
علوم انسانی	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۲/۱۴	۱/۸۸	۲/۱۴	۱/۶۷	۱/۶۷	۱/۶۷	۲/۱۴	۱/۸۸	۲/۱۴	۲/۱۴	۱/۸۸	۲/۱۴	۲/۱۴	۱/۸۸	۲/۱۴	۲/۱۴	۱/۸۸	۲/۱۴	۲/۱۴	۱/۸۸	۲/۱۴									
علوم و معارف اسلامی	۱	۱	۱	۱/۲۵	۱	۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۴۳	۱/۲۵	۱/۴۳	۱/۴۳	۱/۲۵	۱/۴۳	۱/۴۳	۱/۲۵	۱/۴۳	۱/۴۳	۱/۲۵	۱/۴۳	۱/۴۳	۱/۲۵	۱/۴۳									
هنر	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۲۵	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴	۱/۴									

* توجه: برای داوطلبان مشمولی که نمرات دروس امتحانی آنها به طور کامل موجود نیست، یا سال اخذ آنها قبل از سال ۱۳۹۱ می‌باشد، ضرایب این دروس از درصد سوابق تحصیلی کسر خواهد شد.

۲-۳) رتبه‌ها:

رتبه در سهمیه در هر زیرگروه: نمره کل داوطلبان در هر زیرگروه و هر سهمیه به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان چنانچه نمره کل برابر داشته باشند، رتبه یکسانی خواهند داشت. تعداد داوطلبان شرکت کننده با سهمیه مشابه داوطلب در گروه آزمایشی مربوط نیز در این قسمت اعلام می‌شود.

رتبه کشوری در هر زیرگروه: نمره کل داوطلبان در هر زیرگروه بدون اعمال سهمیه به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان با نمره کل برابر رتبه یکسانی خواهند داشت. تعداد داوطلبان گروه آزمایشی مربوط نیز در این قسمت اعلام می‌شود.

نمره کل برای رشته‌های پرستاری ویژه بهیاران: با اضافه کردن درس تخصصی بهیاری با ضریب ۴، نمره کل رشته پرستاری برای بهیاران محاسبه می‌شود.

رتبه کل در سهمیه: ماکزیمم نمره کل زیرگروه‌های هر داوطلب استخراج شده و این نمره داوطلبان در هر سهمیه به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان چنانچه نمره برابر داشته باشند رتبه یکسانی خواهند داشت (این رتبه فقط جهت اطلاع داوطلب درج گردیده است و برای انتخاب رشته باید به رتبه در سهمیه و رتبه کشوری «بدون سهمیه» در هر زیرگروه توجه شود. داوطلبان برای مقایسه خود با دوستان و دیگر داوطلبان مشابه خود، به هیچ وجه نباید رتبه کل سهمیه را ملاک قرار دهند).

آخرین رتبه مجاز: رتبه آخرین نفر مجاز به انتخاب رشته در سهمیه (دوره‌های روزانه و نوبت دوم (شبانه)) داوطلب می‌باشد.

رتبه کل کشوری: ماکزیمم نمره کل زیرگروه‌های هر داوطلب استخراج شده و بدون در نظر گرفتن سهمیه داوطلبان این نمره به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان با نمره برابر رتبه یکسانی خواهند داشت (این رتبه فقط جهت اطلاع داوطلب درج گردیده است و برای انتخاب رشته باید به رتبه در سهمیه و رتبه کشوری «بدون سهمیه» در هر زیرگروه توجه شود. داوطلبان برای مقایسه خود با دوستان و دیگر داوطلبان مشابه خود، به هیچ وجه نباید رتبه کل کشوری را ملاک قرار دهند).

۲-۴) سایر توضیحات:

- وضعیت داوطلب و علاقه‌مندی‌هایی که اعلام نموده است: چنانچه داوطلب علاقه‌مندی خود را جهت تحصیل در مراکز و مؤسسات آموزش عالی دانشگاه پیام‌نور و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی اعلام کرده و یا بهیار و کارمند باشد، وضعیت او در این قسمت درج می‌شود.

- وضعیت داوطلب در خصوص مجاز به انتخاب رشته بودن: چنانچه داوطلب مجاز به انتخاب رشته در دوره‌های روزانه و نوبت دوم (شبانه)، نیمه‌حضوری و مجازی و پردیس خودگردان، پیام‌نور و غیرانتفاعی، رشته‌های با نوع پذیرش صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی، ویژه فرهنگیان (شاغلین رسمی و یا پیمانی وزارت آموزش و پرورش)، بهیاران و باشد، در این قسمت مجاز به انتخاب رشته بودن او درج می‌شود.

نکته: خاطر نشان می‌شود که اطلاعات فوق برای داوطلبانی که در چند گروه آزمایشی شرکت کرده‌اند، به صورت جداگانه در اختیار آنان قرار می‌گیرد.

۳) گزینش دانشجو:

۱-۳) روش‌های گزینش دانشجو در کدرشته محل‌هایی که پذیرش آنها براساس آزمون سراسری (بانمرات آزمون و اعمال مثبت سوابق تحصیلی) می‌باشد:

- روش متمرکز:

روش گزینش متمرکز، روشی است که فقط نمرات آزمون و حسب ضوابط سوابق تحصیلی داوطلبان واجد شرایط ملاک و مبنای پذیرش قرار می‌گیرد و اسامی پذیرفته‌شدگان در یک مرحله و به طور یکجا اعلام می‌گردد. در این روش هر داوطلب با توجه به شرایط وی (از نظر سهمیه، بوم و ...) و بر اساس نمره کل اکتسابی در زیرگروه مربوطه، به اولین کدرشته انتخابی که از نظر علمی برتری دارد (در مقایسه با سایر داوطلبانی که شرایط مشابه وی را دارند)، در صورت وجود ظرفیت معرفی می‌شود. گزینش اغلب رشته‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به روش متمرکز صورت می‌گیرد. به منظور اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی به این روش، اقدامات زیر انجام می‌گردد:

- بررسی کدرشته‌های متمرکز داوطلبان و ذخیره کردن آنها به همراه سایر اطلاعات آنان.
- تعیین نقطه یا اولویت قبولی هر داوطلب با توجه به شرایط و وضعیت وی (از هر لحاظ) و مقایسه‌ای که بین هر داوطلب با دیگر داوطلبان با وضعیت مشابه وی انجام می‌گیرد.
- اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی.

تبصره: در روش متمرکز، پذیرش در بعضی از رشته‌ها به صورت شرایط خاص انجام می‌شود. رشته‌های دارای شرایط خاص رشته‌هایی هستند که در پذیرش آنها شرایط خاصی از قبیل مصاحبه، معاینه، آزمون عملی یا علمی جداگانه و ... ، اعمال می‌شود و اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی این رشته‌ها با اعمال نتایج مراحل فوق، مطابق ظرفیت هر کدرشته مشخص می‌شود. نتایج پذیرفته‌شدگان این رشته‌ها به همراه سایر رشته‌های متمرکز اعلام می‌شود.

- روش نیمه متمرکز:

روش گزینش نیمه‌متمرکز، روشی است که اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی به صورت قطعی و در یک مرحله اعلام نمی‌شود. برای رشته‌هایی که نیاز به اقدامات دیگری نظیر مصاحبه، معاینه، آزمون عملی و یا علمی جداگانه دارد، بعد از اعلام نتایج نهایی رشته‌های متمرکز و از بین آن دسته از داوطلبانی که کد اینگونه رشته‌ها را انتخاب کرده و در اولویت انتخابی قبل از این کدها در رشته متمرکز پذیرفته نشده‌اند، به صورت چند برابر ظرفیت گزینش صورت می‌گیرد. اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت برای انجام مراحل مصاحبه، معاینه، آزمون علمی و یا عملی اعلام می‌شود. در گزینش نهایی هر یک از رشته‌های نیمه‌متمرکز علاوه بر نمرات آزمون، نتایج مراحل فوق مربوط به هر رشته نیز ملاک قرار داده می‌شود و اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی اعلام می‌گردد.

- پس از انتشار فهرست اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی رشته‌های متمرکز، فهرست اسامی معرفی‌شدگان هر یک از کدرشته‌های نیمه‌متمرکز تا چند برابر ظرفیت هر رشته با توجه به نمره کل از بین داوطلبانی که کدرشته یا کدرشته‌های مذکور را انتخاب نموده‌اند استخراج و اعلام خواهد شد.

تبصره: آن دسته از داوطلبانی که در کدرشته متمرکز انتخابی، قبل از کدرشته‌های نیمه‌متمرکز پذیرفته شوند، در ردیف واجدین شرایط رشته‌های نیمه‌متمرکز به منظور استخراج فهرست معرفی‌شدگان رشته یا رشته‌های نیمه‌متمرکز قرار نمی‌گیرند.

- گزینش نهایی در هر رشته بر اساس نمره کل اکتسابی مربوط و با توجه به نتایج مصاحبه، معاینه، آزمون عملی و یا علمی و نتیجه بررسی صلاحیت‌های عمومی داوطلبان توسط ارگان ذیربط، انجام و فهرست اسامی قبول شدگان نهایی استخراج و اعلام خواهد شد.

- پذیرفته‌شدن داوطلب پس از موفقیت در مصاحبه و معاینه و یا آزمون عملی و گزینش نهایی در هر یک از رشته‌های تحصیلی نیمه‌متمرکز دوره‌های روزانه، به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی برای وی محسوب می‌گردد.

تبصره ۱: این دسته از داوطلبان لازم است در تاریخ مقرر در رشته قبولی متمرکز ثبت‌نام و تحصیل نمایند.

تبصره ۲: در صورتی که برای مراحل گزینش رشته یا رشته‌های نیمه‌متمرکز معرفی شده اقدام کنند و در مراحل مختلف گزینش رشته یا رشته‌های مذکور پذیرفته شوند و فهرست اسامی آنان جزو پذیرفته‌شدگان نهایی رشته نیمه‌متمرکز اعلام گردد، قبولی قبلی آنان در رشته متمرکز لغو گردیده و با آنان همانند دانشجویان انتقالی رفتار خواهد شد.

نکته مهم: به آن دسته از داوطلبانی که در ردیف پذیرفته‌شدگان نهایی رشته‌های متمرکز شرایط خاص و یا رشته‌های دارای تعهد (مانند رشته‌های بومی) قرار می‌گیرند، توصیه می‌شود از ادامه شرکت در مراحل مصاحبه، آزمون علمی و یا عملی رشته‌های نیمه‌متمرکز خودداری نمایند. بدیهی است چنانچه پذیرفته شدگان رشته‌های متمرکز دارای تعهد، در ردیف پذیرفته‌شدگان نهایی رشته‌های نیمه‌متمرکز قرار گیرند، مطابق مفاد سند تعهد محضری اخذ شده با آنان رفتار خواهد شد.

- نتایج نهایی رشته‌های نیمه‌متمرکز حدوداً در اواخر دی ماه و یا اوایل بهمن ماه اعلام می‌شود، بنابر این پذیرش دانشجو و آغاز تحصیل برای رشته‌های تحصیلی نیمه‌متمرکز از نیمسال دوم (بهمن‌ماه) خواهد بود.

- پرسنل رسمی هر یک از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌هایی که مؤسسات آموزش عالی وابسته به آنها در آزمون سال جاری به روش نیمه‌متمرکز دانشجو می‌پذیرند، در صورتیکه تا تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۹ حداقل سه سال تمام سابقه خدمت رسمی در وزارتخانه، سازمان و ارگان ذیربط داشته و نام و شماره کد وزارتخانه یا سازمان و یا ارگان محل خدمت خود را هنگام ثبت‌نام آزمون سراسری مشخص نموده باشند، به عنوان معرفی شده چند برابر ظرفیت برای مصاحبه در رشته مربوط، قرار خواهند گرفت.

- معرفی چند برابر رشته‌های نیمه‌متمرکز به عنوان قبولی نهایی محسوب نمی‌گردد، لیکن داوطلبانی که مراحل مختلف مصاحبه، معاینه و آزمون عملی را با موفقیت طی نمایند و در ردیف پذیرفته‌شدگان نهایی به عنوان قبولی توسط این سازمان اعلام نتایج شوند پذیرفته شده رشته نیمه‌متمرکز می‌باشند.

۲-۳) روش گزینش دانشجو در کدرشته محل‌هایی که پذیرش آنها صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی می‌باشد:

در راستای اجرای قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها، پذیرش برای حدود ۷۰٪ ظرفیت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور بر اساس سوابق تحصیلی انجام می‌شود. در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ پذیرش در تعدادی از کدرشته محل‌های برخی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در دوره‌های مختلف اعم از: روزانه، نوبت دوم (شبانه)، دانشگاه پیام‌نور، مؤسسات آموزشی عالی غیرانتفاعی و ... با توجه به تعداد متقاضیان آنها، صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی (معدل کتبی دیپلم) صورت می‌پذیرد. پذیرش در کلیه کدرشته‌های تحصیلی فوق که صرفاً با اعمال سوابق تحصیلی صورت می‌گیرد، به روش متمرکز خواهد بود. در این روش فقط معدل کتبی دیپلم داوطلبان واجد شرایط ملاک و مبنای پذیرش قرار می‌گیرد و اسامی پذیرفته‌شدگان در یک مرحله و به طور یکجا اعلام می‌گردد. در این روش هر داوطلب با توجه به شرایط وی (از نظر سهمیه، بوم و ...) و بر اساس معدل کتبی دیپلم، به اولین کدرشته انتخابی که از نظر علمی برتری دارد (در مقایسه با سایر داوطلبانی که شرایط مشابه وی را دارند)، در صورت وجود ظرفیت معرفی می‌شود. به منظور اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان، اقدامات زیر انجام می‌گردد:

- بررسی کدرشته‌های انتخابی داوطلبان و ذخیره کردن آنها به همراه سایر اطلاعات آنان.

- تعیین نقطه یا اولویت قبولی هر داوطلب با توجه به شرایط و وضعیت وی (از هر لحاظ) و مقایسه‌ای که بین هر داوطلب با دیگر داوطلبان با وضعیت مشابه وی انجام می‌گیرد.

- اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان.

تبصره: از آنجا که پذیرش داوطلبان بر اساس سوابق تحصیلی (معدل کتبی دیپلم) صورت می‌پذیرد و نظر به اینکه دروس امتحانی داوطلبان دیپلم با توجه به نوع دیپلم آنان (ریاضی، تجربی، انسانی و ...) متفاوت است، لذا چنانچه نوع دیپلم داوطلب با گروه آزمایشی که متقاضی آن می‌شود متفاوت باشد، درصد اعمال معدل کتبی متفاوت خواهد بود که در این خصوص توجه داوطلبان را به جدول زیر مطوف می‌دارد.

جدول ضریب تأثیر اعمال سوابق تحصیلی (معدل کتبی دیپلم) با توجه به نوع دیپلم و گروه آزمایشی

نوع دیپلم	ریاضی فیزیک (کد ۱۰)	علوم تجربی (کد ۱۱)	ادبیات و علوم انسانی (کد ۱۲)	علوم و معارف اسلامی (کدهای ۱۸ و ۱۹)	سایر عناوین دیپلم (کدهای ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۲۰)
گروه آزمایشی					
علوم ریاضی و فنی	۱۰۰	۷۴/۴	۳۱/۴	۳۱/۴	۳۱/۴
علوم تجربی	۸۰/۹	۱۰۰	۳۱/۴	۳۱/۴	۳۱/۴
علوم انسانی	۴۱/۲	۴۱/۲	۱۰۰	۱۰۰	۴۱/۲
هنر	۱۰۰	۱۰۰	۶۹/۸	۶۹/۸	۶۹/۸
زبان‌های خارجی	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

۴) انتخاب رشته:

- انتخاب رشته در گروه‌های آزمایشی مختلف:

الف) با توجه به اینکه انتخاب رشته داوطلبان منحصرأ از طریق اینترنت امکان‌پذیر می‌باشد، لذا داوطلبان مجاز به انتخاب رشته لازم است با مراجعه به سایت سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی: www.sanjesh.org نسبت به وارد نمودن کدرشته‌های انتخابی بر اساس تقدم علاقه اقدام و سپس یک نسخه از کدرشته‌های انتخابی خود را پرینت و بعد از کنترل مجدد کدرشته‌های انتخابی پرینت شده را نزد خود نگهداری نمایند.

ب) با توجه به کارنامه اولیه، مجاز به انتخاب رشته بودن شما، با درج کلمه «مجاز» در ذیل هر یک از دوره‌های: «روزانه و نوبت دوم (شبانه)، نیمه‌حضور و مجازی و پردیس خودگردان، ویژه فرهنگیان (شاغلین رسمی و یا پیمانی وزارت آموزش و پرورش)، دانشگاه پیام‌نور، مؤسسات غیرانتفاعی و رشته‌های با نوع پذیرش صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی مشخص شده است. ضمناً در صورتیکه در چند گروه آزمایشی شرکت کرده‌اید، در کارنامه اولیه شما تمام اطلاعات مربوط به نمرات خام، رتبه‌ها و وضعیت شما از نظر مجاز به انتخاب رشته بودن، به صورت جداگانه برای هر یک از گروه‌هایی که شرکت کرده‌اید، تعیین شده است. لذا می‌بایست در انتخاب رشته به وضعیت مجاز به انتخاب رشته بودن خود در کارنامه اولیه توجه داشته باشید.

ج) از دوره‌های تحصیلی هر گروه آزمایشی (یا گروه‌های آزمایشی) که در آن مجاز به انتخاب رشته شده‌اید، می‌توانید انتخاب رشته کنید.

د) در انتخاب رشته آزمون سراسری سال ۱۳۹۵، محدودیتی برای انتخاب رشته‌های نیمه‌متمرکز، از نظر تعداد وجود ندارد و داوطلبان می‌توانند در صورت تمایل به تعداد دلخواه، کدرشته نیمه‌متمرکز، که واجد شرایط و ضوابط آن باشند را انتخاب نمایند. بدیهی است با توجه به ضوابط و کسب حدنصاب نمره علمی لازم، هر داوطلب در هر گروه یا دوره، حداکثر در ۲ کدرشته نیمه‌متمرکز با توجه به اولویت‌های انتخابی برای آزمون عملی، مصاحبه و یا معاینه معرفی خواهد شد.

ه) به داوطلبان مجاز به انتخاب رشته (اعم از اینکه در یک یا چند گروه آزمایشی شرکت کرده باشند و در یک دوره یا همه دوره‌ها اعلام علاقمندی کرده باشند)، فقط یک فرم انتخاب رشته اینترنتی که حداکثر ۱۵۰ کد رشته در آن قابل درج است، ارائه می‌گردد. بنابر این لازم است کلیه کدرشته‌های انتخابی خود را (حداکثر ۱۵۰ کدرشته محل)، فقط در این فرم وارد نمایید.

و) داوطلبانی که در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ شرکت نموده و مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، مجاز به انتخاب رشته‌های تحصیلی به روش پذیرش صرفاً با اعمال سوابق تحصیلی در هر یک از گروه‌های آزمایشی که در آن شرکت نموده و در دوره‌هایی که در آن اعلام علاقمندی نموده‌اند، می‌باشند و از این لحاظ محدودیتی برای آنان وجود نخواهد داشت.

تبصره: این دسته از داوطلبان چنانچه علاقمند به انتخاب رشته‌هایی از یک گروه آزمایشی که در آن مجاز به انتخاب رشته نشده‌اند، می‌باشند: ۱- در صورتیکه قبلاً در آن گروه آزمایشی ثبت‌نام نموده‌اند نیازی به پرداخت وجه علاقمندی برای گروه‌های آزمایشی مد نظر نمی‌باشد. ۲- چنانچه قبلاً متقاضی ثبت‌نام در آزمون گروه آزمایشی مورد نظر نبوده‌اند بایستی ابتدا هزینه اعلام علاقمندی برای گروه آزمایشی مربوط یعنی مبلغ ۱۸۰/۰۰۰ ریال را از طریق کارت‌های بانکی عضو شبکه شتاب پرداخت و سپس نسبت به انتخاب رشته اقدام نمایند.

ز) داوطلبانی که در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ مجاز به انتخاب رشته نشده‌اند و یا غایب جلسه آزمون بوده‌اند، منحصراً مجاز به انتخاب رشته‌های تحصیلی به روش پذیرش با اعمال سوابق تحصیلی می‌باشند و در صورت درج کدرشته محل‌های رشته‌هایی که نمره آزمون در آن تأثیر دارد، اجازه تأیید و ادامه مراحل انتخاب رشته اینترنتی به آنان داده نخواهد شد و می‌بایست در همان مرحله نسبت به حذف کدرشته‌های مربوط، از اولویت‌های انتخابی خود اقدام نموده و سپس مراحل بعدی را ادامه دهند.

تبصره: داوطلبان مشمول بند فوق: ۱- بر حسب اینکه در یک گروه آزمایشی و یا چند گروه آزمایشی در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ ثبت‌نام نموده‌اند، می‌توانند رشته‌های مربوط به گروه یا گروه‌های آزمایشی که در آن ثبت‌نام نموده‌اند را انتخاب نمایند. ۲- چنانچه قبلاً فقط در یک یا دو گروه آزمایشی ثبت‌نام نموده‌اند و علاقمند به انتخاب رشته از سایر گروه‌های آزمایشی می‌باشند می‌بایست ابتدا هزینه اعلام علاقمندی برای گروه‌های آزمایشی مربوط یعنی مبلغ ۱۸۰/۰۰۰ ریال را از طریق کارت‌های بانکی عضو شبکه شتاب پرداخت و سپس نسبت به انتخاب رشته اقدام نمایند.

ح) داوطلبانی که در یک گروه آزمایشی (علوم ریاضی و فنی، علوم تجربی، علوم انسانی، هنر و زبان‌های خارجی) در آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ ثبت‌نام نموده‌اند، در صورت تمایل در این مرحله می‌توانند با پرداخت هزینه مربوط (برای هر یک از گروه‌های آزمایشی مبلغ ۱۸۰/۰۰۰ ریال)، منحصراً از طریق کارت‌های بانکی عضو شبکه شتاب بصورت الکترونیکی، نسبت به انتخاب رشته از گروه یا گروه‌های آزمایشی مربوط از بخش رشته‌های تحصیلی صرفاً با اعمال سوابق تحصیلی اقدام نمایند.

* تذکر خیلی مهم: لازم به تأکید است در هر دو روش (پذیرش با آزمون و پذیرش صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی) هر داوطلب می‌تواند متقاضی یک گروه آزمایشی اصلی (علوم ریاضی و فنی، علوم تجربی و علوم انسانی) و دو گروه آزمایشی هنر و زبان‌های خارجی باشد. بدیهی است یک داوطلب نمی‌تواند همزمان متقاضی دو گروه آزمایشی از گروه‌های آزمایشی اصلی یعنی گروه‌های آزمایشی علوم ریاضی و فنی، علوم تجربی و علوم انسانی باشد.

- تذکرات:

- در انتخاب رشته بر اساس وضعیت مجاز به انتخاب رشته بودن کارنامه اولیه خود اقدام کنید و انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که اجازه انتخاب رشته به شما داده نشده، خودداری نمایید. بدیهی است که انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که بر اساس کارنامه اولیه اجازه انتخاب رشته از آنها را ندارید، باطل است.
- در انتخاب رشته به شرایط و ضوابط مربوط به دوره‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و رشته‌ها توجه داشته و کدرشته‌هایی را انتخاب کنید که علاوه بر اینکه بر اساس کارنامه اولیه اجازه انتخاب آنها به شما داده شده، شرایط و ضوابط آنها را دارا باشید.

- ملاک‌های انتخاب رشته:

- ۱- کلیه ضوابط، شرایط و مقررات مندرج در این دفترچه، دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ و راهنمای شرکت در آزمون مذکور که به همراه کارت ورود به جلسه از طریق سایت اینترنتی این سازمان به شما ارائه گردیده و همچنین اطلاعیه‌های سازمان مندرج در هفته‌نامه پیک سنجش و سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور، در گزینش داوطلبان آزمون مورد اشاره، ملاک خواهد بود، لذا لازم است به موارد ذکر شده توجه داشته باشید.
- ۲- در گزینش نهایی داوطلبان، نمره کل اکتسابی آنان در زیرگروه مربوط به رشته یا رشته‌های انتخابی و یا معدل کتبی دیپلم (در رشته‌هایی که پذیرش آنها صرفاً بر اساس سوابق تحصیلی است)، ملاک خواهد بود. رتبه کل مندرج در کارنامه اولیه شما به هیچ وجه در گزینش مؤثر نیست. لذا لازم است در زمان انتخاب رشته، فقط به رتبه‌های خود در زیرگروه‌ها توجه نمایید.
- ۳- به کلیه ضوابط و شرایط دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که در بخش ۲ پیوست فصل چهارم این دفترچه راهنما درج گردیده و نیز توضیحاتی که در مقابل ستون ملاحظات برخی از کدرشته محل‌ها مندرج است، توجه داشته باشید.
- ۴- عوامل تأثیرگذار بر انتخاب رشته تحصیلی داوطلبان شامل عوامل بیرونی و عوامل درونی می‌شود. مهمترین عوامل بیرونی تأثیرگذار عبارتند از: خانواده، محیط آموزشی، افراد تأثیرگذار در زندگی فرد، گروه‌های همسالان و رسانه‌ها و عوامل درونی مهم تأثیرگذار بر این امر عبارتند از: علاقه، ارزش‌ها، اعتقادات، توانایی‌ها و مهارت‌ها، ویژگی‌های شخصیتی، اهداف و تجربیات. توصیه می‌شود جهت انتخاب رشته صحیح و آگاهانه از نظرات افرادی استفاده کنید که دارای اطلاعات کافی باشند و به آنها اطمینان و اعتماد دارید و از منابعی که جهت بالا بردن آگاهی شما در این زمینه توسط سازمان منتشر گردیده، بهره‌برداری نمایید. همچنین سعی کنید محدودیت‌ها و شرایط خاص خود را در نظر داشته، تصویر روشنی از عوامل درونی فوق داشته باشید و پس از انجام مشورت‌های لازم، جمع‌بندی و بر اساس نتایج حاصله، تصمیم‌گیری کنید.

- فرایند انتخاب رشته:

- ۱- کارنامه اولیه را از طریق سایت سازمان دریافت کرده و به مندرجات آن دقیقاً توجه نمائید.
- ۲- دفترچه راهنمای انتخاب رشته‌های تحصیلی آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ (همین دفترچه) را سایت اینترنتی سازمان سنجش دریافت و نسبت به مطالعه دقیق مندرجات آن اقدام کنید.
- ۳- کدرشته‌های انتخابی مورد نظر خود را از دفترچه استخراج و در فرم پیش‌نویس درج کنید.
- ۴- به سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی: www.sanjesh.org مراجعه و به یکی از روش‌های زیر فرم انتخاب رشته اینترنتی خود را مشاهده نمائید، لذا آماده داشتن اطلاعات مورد نیاز برای ورود به نرم‌افزار انتخاب رشته الزامی است:
  - ✓ روش اول) وارد کردن اطلاعات سریال ثبت‌نام (۱۲ رقمی)، شماره شناسنامه.
  - ✓ روش دوم) وارد کردن شماره پرونده، کد ملی، شماره سریال شناسنامه.
  - ✓ روش سوم) وارد کردن شماره رهگیری ثبت‌نام (۱۶ رقمی)، کد ملی.
- ۵- قبل از تکمیل فرم انتخاب رشته، اطلاعات شناسنامه‌ای و آزمون خود را در مرحله بعد کنترل کرده و مواردی که نیاز به تأیید شما دارد را بر حسب مورد، تأیید نمائید.
- ۶- نسبت به وارد کردن کدرشته‌های انتخابی خود از روی فرم پیش‌نویس در فرم انتخاب رشته اینترنتی به صورت دقیق اقدام کنید.
- ۷- در مرحله بعدی به پیام‌های خطای احتمالی که به شما داده شده توجه کرده و نسبت به رفع آن اقدام نمائید.
- ۸- به عناوین رشته و دانشگاه که بر اساس کد رشته‌های انتخابی شما، نمایش داده می‌شود توجه کرده و آنها را دقیقاً با رشته‌های انتخابی تطبیق دهید. در این مرحله عناوین رشته‌ها در دوره‌ها و مقاطع مختلف، با رنگ‌های مختلف نمایش داده می‌شود. به این موارد دقت داشته و در صورتی که در درج کد اشتباه کرده‌اید، کد مربوطه را اصلاح نمائید. چنانچه همه رشته‌ها و دانشگاه‌هایی که نمایش داده می‌شود، مورد تأیید شما است، به مرحله بعد بروید.
- ۹- در آخرین مرحله رسیدن انتخاب رشته ۱۵ رقمی به همراه کدرشته محل‌های انتخابی به شما نمایش داده می‌شود، تأکید می‌شود حتماً فرم انتخاب رشته تکمیل شده خود را چاپ کرده و تا اعلام نتایج نهایی آزمون سراسری سال ۱۳۹۵ بصورت محرمانه نزد خود نگه دارید.

- تذکرات مهم:

- ۱- در کنترل کدرشته‌های انتخابی مورد علاقه خود، باید به اولویت انتخابی، مقطع تحصیلی رشته‌ها، دانشگاه محل رشته‌ها، شهرهای محل دانشگاه‌ها و دوره‌های تحصیلی رشته‌ها، دقت کافی داشته باشید.
- ۲- باید فرایند انتخاب رشته را تا دریافت رسید انتخاب رشته ۱۵ رقمی ادامه دهید و در پایان از فرم انتخاب رشته تکمیل شده خود، یک نسخه چاپ کنید.
- ۳- آن دسته از داوطلبان علاقمند به انتخاب رشته‌های تحصیلی مراکز و واحدهای دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی، می‌بایست پس از اعلام نتیجه اولیه آزمون سراسری و دریافت کارنامه، برای انتخاب رشته با کد دسترسی مندرج در کارنامه به سایت مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی: www.azmoon.org مراجعه نمایند.